

ЯГЬЯДИЛАЙ АТАЙ ШАД ХАБАР

ᠬᠡᠭᠠᠳᠢᠯᠠᠢ ᠠᠲᠠᠢ ᠰᠠᠳ ᠬᠠᠪᠠᠷ
ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ
ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ ᠸᠠᠳ ᠠᠳ ᠶ᠋ᠢᠨ :

8:36

Гъахъун

Къабулнавай къайда тирвал, и Шад Хабар* кхъейди Исадиз виридалайни пара мукъва тилмизрикай* сад тир Ягъя* я. Исадиз ам гзаф кГандай лагъана кхъенва. Ам лап къуъзуъ жедалди яшамии хъана. Алай аямдин ахтармишунардайбурукай гзафбуру Ягъяди* вичин Шад Хабар* муькуьбурулай геж, мумкин я, чи эрадин 90-йисара кхъена лугъуз къейдзава.

Сифтегъан пуд Шад Хабардив* гекъигайла, Ягъядин* Шад Хабардихъ* авай къилин тафават куькай ибарат я? Ягъядин* ихтилатда Исадин уьмуьрдин вакъиаяр къетИдаказ галай-галайвал къалуриз алахънавач. Ягъяди* къилин чка Исадин келимайриз ганва. Ягъяди* Исадин къисаяр ахъайзавач. И ктаб кхъинин карда Ягъядин* мурад амай пуд Шад Хабарда* гъат тавунвай вакъиаяр туькГуьр хъувун ва Иса Адахъ иман ийизвайбур патал цИйи уьмуьр ахъайзавай Аллагъдин Хва* тирдахъ чГалахъ авун я. И Шад Хабар* муькуьбурулай артух яз диндин къайдайриз талукъ фикирралди ва шииратдин къати алатралди девлетлу я.

Шад Хабар* къуд чкадал пайиз жеда: 1) гъахъун; ана Иса Месигъ*, инсаният къутармиш авун патал, инсандиз элкъвей Аллагъ Вич тирди ачухдаказ тайин жезва (1:1-18); 2) Исади къалурай ва чпи Исадиз ва Адан везифадиз Аллагъдин тГебиат хас тирди тес-тикъарзавай ирид аламат (1:19–12:50); 3) Аллагъди тапшурмишнавай кар Исади тамамдиз къилиз акъуд-дай ва идалди Иса машгъур жедай вахт алуькъзава

(13-20-кылер); 4) эпилот; чан хтай* Иса Вичин тил-мизрихъ* галаз рахаз-луйкИвез хьун (21-кыл).

Сифтени-сифте авайди

1 ¹ Сифтени-сифте авайди Гаф тир. Гаф Аллагьдив гвай. Гаф Аллагь тир. ² Гаф сифтедилай Аллагьдив гвай. ³ Аллагьди вири Гафунин куьмекдалди халкъ авуна; Гаф галачиз халкъ хьайи са затИни авайди туш. ⁴ Гафунин уьмуьр гузвай, уьмуьрни инсанар патал экв тир. ⁵ Экуьни мичИвивиле экв гузвай. МичИвивиливай Экв кьаз хьанач.

⁶ Аллагьди ракурнавай Ягья* лугьудай са кас авай. ⁷ Ам, инсанри Экуьнихъ иман авун патал, Экуьникай шагьидвал ийиз атана. ⁸ Ам Экуьникай хабар гуз ракурнавайди тир, амма ам вич Экв тушир. ⁹ Гьар са инсандин руьгь экуь ийидай гьакьикъи Экв, лагьайтIа, дуьньядиз атана.

¹⁰ Экв дуьньяда хьана, амма гьа Экуьнин куьмекдалди халкъ хьайи дуьньяди Ам кваз кьунач. ¹¹ Ам Вичин мулкуниз атана, амма вичинбуру Ам кьабулнач. ¹²⁻¹³ Вичихъ иман ийизвайбуруз, Вич кьабулайбуруз Ада Аллагьдин веледар жедай, яни адетдин дидейри хазвай аялар ваь, Аллагьдилай жезвай аялар хьунин ихтияр гана.

¹⁴ Гаф инсандиз элкьвена, чахъ галаз санал яшамиш хьана. Ам регьимдив ва гьакьикьатдив ацIанвай, Ам Бубадихъ* авай са Хва тир, Адал Бубадал* алай хьтин баркалла алай, чазни Адан баркаллувал акуна.

¹⁵ Адакай Ягьяди* инсанриз шагьидвал ийиз ван ацалтна лугьузвай:

– Ингье за квез вичикай ихтилат авур а Кас. Ам залай гуьгьуьниз кьведайди, залай артухди тирди за квез лагьанай, вучиз лагьайтIа Ам залай вилик авай.

¹⁶ Адан ацIай регьимдикай чал сад-садан гуьгьуьналлаз паяр гьалтна. ¹⁷ Аллагьди чаз Кьанун* Муса пайгьамбардин* куьмекдалди гана, берекатни гьакьикьат – Иса Месигьдин* куьмекдалди. ¹⁸ Садазни садрани Аллагь акурди

туш, амма Адан авай-авачир са Хци Ам чаз чирна. Адан авай-авачир са Хва Вич Аллагъ я, Ам Аллагъдихъ галаз ава.

Ягьядинни фарисейрин ихтилат

¹⁹⁻²⁰ Ягьяди* ихътин шагъидвални авуна. Чувудрин* кбиле авайбуру Ярусалимдай адан патав хахамарни* левияр* ракъурна. Абуру адавай «Вун вуж я?» — лагъана хабар къурла, Ада чин къун тавуна, ачухдиз жаваб гана:

— Зун Месигъ* туш.

²¹ — АкI хъайила, бес вун вуж я? Ильяс пайгъамбар* яни? — хабар къуна абуру.

— Ваъ, — лагъана ада.

— Вун чна вилив хуъзвай пайгъамбар* яни?

— Ваъ, — жаваб гана ада.

²² — Бес Вун Вуж я? — жузуна абуру. — Чун ракъурайбуруз чна вуч жаваб гун лазим я: Вуна Вакай вуч лугъуда?

²³ Ягьяди* Яшай пайгъамбардин* гафаралди лагъана:

«Зун баябан чуълда гъарайзавайдан ван я:

— Ребби* къведай рехъ дуъзди ая».

²⁴ Ягьядин* патав фенвайбур фарисейри* ракъурнавай-бур тир. ²⁵ Абуру адавай хабар къуна:

— Вун я Месигъ*, я Ильяс*, яни гъа пайгъамбар* тахъайла, вучиз вуна инсанрив циз гъахъиз* твазва?

²⁶ Ягьяди* жаваб яз лагъана:

— За инсанрив циз гъахъиз* тазва, амма куъ арада квез течир са Кас ава: ²⁷ зи гуьгъуьнилай Къведайди Гъам я; зун Адан кIвачин къапарин чIулар ахъайизни лайихлу туш.

²⁸ И крар Бетанда, Ягьяди* халкъдив циз гъахъиз* тазвай Ярдан вацIун рагъэкъечIдай пата хъана.

Ягьядин шагъидвал

²⁹ Пакагъан* юкъуз Ягьядиз* вичин патав къвезвай Иса акуна:

— Ингъе, — лагъана ада, — им Аллагъдин КIел* я, Ада вири дуьньядин гунагъар вичин хиве твада. ³⁰ «Зи гуьгъуьнлай Къведайди, зун жедалди Авайди яз, залай

артухди я» за гья идакай лугъузвай. ³¹ Заз Ам вуж ятІа чизвачир, амма за, иниз атана, вири Исраилдиз Ам чир хьун патал, квеv циз гьахьиз* тазва.

³² Ягьяди* Исадикай шагьидвал авун давамарна:

– Заз лифрен шикилда аваз Пак Руьгь* цаварай Адал эвичІайвал ва Адал аламукьайвал акуна. ³³ Акьван чІа-валди заз Ам чидачир. Амма, инсанрив циз гьахьиз* тун патал зун куь патал, Ракьурайда заз лагьанай: «Ваз са нел ятІани Пак Руьгь* эвичІайвал ва адал аламукьдайвал акуртІа, ваз чир хьухь хьи, а Кас инсанрив Пак Руьгьдиз* гьахьиз Тадаиди я». ³⁴ Заз и кар жуван вилералди акуна ва за шагьидди хьиз лугъузва: Ам Аллагьдин Хва* я.

Исадин сифтегьан тилмизар

³⁵ Пакагьан* юкьузни Ягья* гьанал вичин кьве тил-мизни* галаз акьвазнавай. ³⁶ Патавай физвай Иса акурла, Ягьяди* Адакай лагьана:

– Ингье Аллагьдин КІел*.

³⁷ И гафарин ван хьайила, кьве тилмизни* Исадин гуьгьуьна аваз фена. ³⁸ Исади элкьвена, Вичин гуьгьуьна аваз кьвезвайбур акурла, абуруз лагьана:

– Квез вуч кІанзава?

– Рабби, – лагьана абуру, – Вун гьина яшамиш жезва? («Рабби» муаллим лагьай чІал я).

³⁹ Исади лагьана:

– Захь галаз ша, квез аквада.

Абур фена ва абуруз Ам яшамиш жезвай чка акуна, амай югь абуру гьана акьудна. Сятдин кьудар* жезвай.

⁴⁰ Ягьяди* Исадикай авур ихтилатрин ван хьана Исадин гуьгьуьна гьатайбурукай сад Симун-Петрудин стха Андрей тир. ⁴¹ Ада сифте вичин стха Симун жагьурна ва адаз лагьана:

– Чаз Месигь* жагьана (Месигь* грек чІалал Христос – Аллагьдин лишан алайди лагьай чІал я).

⁴² Андрея Симун Исадин патав гьана. Исади, адаз килигна, лагьана:

– Вун Ягьядин* хва Симун я, ви тІвар Кифа жеда (Ам грек чІалал Петру – кьван лагьай чІал я).

⁴³ Пакагьан* юкьуз Исади Галилейдиз* фин кьетІ авуна. Исадал Филип гьалтна.

– Зи гуьгьуьна аваз ша, – лагьана Исади адаз.

⁴⁴ Филип, Андрейни Петру хьиз, Бетсаида лугьудай шегьердай тир. ⁴⁵ Филипа Натанаил жагьурна, адаз лагьана:

– Чаз Вичикай Муса пайгьамбардин* Къанундани* пайгьамбаррин* ктабра кхьенвай Месигь* жагьана. Ам Назаретдай тир Юсуфан* хва Иса я.

⁴⁶ – Назаретдай рябет квай са затІ акьатда жал? – лагьана Натанаила.

– Фена жув килиг, – лагьана Филипа.

⁴⁷ Исади, Вичин патав кьвезвай Натанаил акурла, адакай лагьана:

– Ингье, фендигарвал квачир халисан исраилви.

⁴⁸ – Ваз зун гьинай чида? – хабар кьуна Натанаила.

– Ваз Филипа эвердалди, Заз вун инжил таран кІаник акунай, – жаваб гана Исади.

⁴⁹ – Я Муаллим! – лагьана Натанаила. – Вун Аллагьдин Хва* я, Вун Исраилдин Пачагь я.

⁵⁰ Исади жаваб гана:

– За ваз «Заз вун инжил таран кІаник акуна», – лагьана лугьуз, вуна Зи чІалахъ жезва. Ваз идалайни чІехи аламатар аквада.

⁵¹ Ада давамарна:

– За квез лап рикІивай лугьузва хьи, квез ахъа хьанвай цаварай Аллагьдин малаикар Инсандин Хцин* патав эвичІиз хкаж хъжедайвал аквада.

Кана шегьерда мехьер

2 ¹ Пуд лагьай юкьуз Галилейда* авай Кана лугьудай шегьерда мехьер авай, мехьерик Исадин дидени квай.

² Мехьерик Исадиз ва Адан тилмизризни* эвернавай.

³ Чехир куьтягь хьайила, Исадин дидеди Адаз лагьана:

– Мехьерин иесийрихъ мад чехир амач.

⁴ – Я диде! – лагъана Исади. – Вуна Заз вучиз лугъуз-ва? Зи вахт гъеле атанвач.

⁵ Адан дидеди кълел-кІвачел элкъведайбуруз лагъана: – Ада квез вуч лагъайтІани, гъам кылиз акъуд.

⁶ Ана чувудри* чпин михъивилер* авун патал яд цадай къванцин ругуд каркун авай. Абур гъар сад къвед-пуд уьлчмедин¹ къван яд гъакъдайбур тир. ⁷ Исади кълел-кІвачел элкъведайбуруз лагъана:

– Къванцин къапар цяй ацІура.

Абуруни каркунар сиве-сивди ацІурна.

⁸ – Гила са тІимил къван цана, тамададин патав твах, – лагъана Ада.

Абуру тухвана. ⁹ Тамададиз чехир цикай хъанвайди чизвачир, адаз и чехир гынай гъайиди ятІани чизвачир, а кар чизвайбур анжах яд къапариз цайибур тир. Чехир дадмишна, тамадади чамраз эверна.

¹⁰ – Гъар са инсанди сифте хъсан чехир эцигда, – лагъана ада, – межлисдик квайбур хъвана кефлу хъайила, усал чехир гыда; амма вуна хъсан чехир икъван гагда хвенва.

¹¹ Гъа икІ Исади Галилейда* авай Кана шегъерда сифтегъан аламат къалурна ва инсанриз Вичин баркаллувал чирна. Адан тилмизрини* Адахъ иман авуна. ¹² Адалай къулухъ Иса, Адан диде, стхаяр ва Адан тилмизар* Кефернагъум шегъердиз эвичІна. Ана абур са тІимил йи-къара амукъна.

Алверзавайбур чукурун

¹³ Чувудрин* Песах* сувар мукъва жезвай, Иса Ярусалимдиз фена. ¹⁴ Ана Адаз Аллагъдин КІвалин* гъаятда яцар, хипер ва лифер маса гузвайбурни пулар дегишарзавайбур акуна. ¹⁵ Исади еперикай къамчи храна, вирибур Аллагъдин КІвалин* гъаятдай чукурна – гъакІни яцарни хипер, пул дегишарзавайбурун дезгеяр алабарна, абурун пулар чукІурна. ¹⁶ Лифер гузвайбурузни лагъана:

---

¹ 2:6 2–3 уьлчме – 80–120 литр жезва.

– Квадара абур инай, Зи Бубадин* кІвал базардиз элкъурмир.

¹⁷ Инал Адан тилмизрин* рикІел Каламда* кхъенвай ихътин гафар хтана: «Ви кІвалин къайгъу чІугваз кІанз Зи рикІи рикІ незва».

¹⁸ И крариз жаваб яз, чувудрин* кыле авайбуру Адаз лагъана:

– Ваз икІ ийидай ихтияр авайди субут авун патал, чаз са аламат къалура.

¹⁹ – Куъне и Аллагъдин КІвал* чукІурайтІа, За ам пуд йикъан къене эхциг хъийида, – жаваб гана Исади.

²⁰ Инал чувудри* лагъана:

– И Аллагъдин КІвал* яхцІурни ругуд йисуз эцигайди я, Вуна ам пуд йикъан къене гыкІ эхцигда?

²¹ Амма Ам Аллагъдин КІваликай* рахазвайла, Адан фикирда Вичин беден авай. ²² Ам къена чан хтайдалай* къулухъ, Адан тилмизрин* рикІел гъа и гафар хтанай. Абур Каламдин* ва Исади лугъузвай гафарин чІалахъ хъана.

²³ Иса Песах* суварик Ярусалимда авайла, Ада къалурзавай аламатар акур вирибуру Адахъ иман авуна. ²⁴ Амма Исади абурал ихтибар ийизвачир: Адаз инсанар хъсандиз чидай. ²⁵ Адаз гъар са касдин рикІе вуч аватІа аквазвай, Адаз масадбуру ийидай ихтилатар герек тушир.

Исани Никъадим

З ¹ Никъадим лугъудай са фарисей* хъана, ам чувудрин* вилик-кылик квайбурукай сад тир. ² Ам йифиз Исадин патав атана.

– Муаллим! – лагъана ада. – Чаз Вун Аллагъдин патавай атанвай Муаллим хъиз чида. Аллагъди гуз хъначиртІа, садавайни Вуна ийизвай хътин аламатар къалуриз жедачир.

³ – За ваз лап рикІивай лугъузва, – жаваб гана Исади, – Аллагъдин Пачагълугъ* анжах цІийи кылелай дуъньядал хтайдаз аквада.

⁴ – Къуьзуь хъанвай инсан цІийи къилелай дуьньядал гьикІ хтурай? – жузуна Никъадима. – Дидедин руфуниз гьахь хъувуна анай экъечІиз хъжедани?

⁵ Исади жаваб гана:

– РикІивай, лап рикІивай лугъузва За ваз: анжах ци ва Пак Руьгъди* цІийи къилелай дуьньядиз хкайдавай Аллагъдин Пачагълугъдиз* гьахьиз жеда. ⁶ Инсандилай инсан жеда, Пак Руьгъдилай* – руьгъ. ⁷ Гъавиляй За ваз «куьн дуьньядал цІийи къилелай хтун лазим я» лагъайла, вун мягтел жемир. ⁸ Гар вичиз кІандайвал къекъведа. Ваз адан ван къведа, амма ам гъинай гъиниз физватІа, чир жедач. Руьгъдилай* хъана дуьньядиз атайбурни гъа икІ жеда.

⁹ – Ам гьикІ жедай кар я? – лагъана хабар къуна Никъадима.

¹⁰ – Вири Исраилдиз тарсар гуз, бес ваз ихътин затІар чизвачни? – жаваб гана Исади. – ¹¹ За ваз рикІивай, лап рикІивай лугъузва: чун чаз чидайдакай рахада, шагъидвални чаз акурдакай ийида, ятІани куьне чи шагъидвилер къабулзавач. ¹² За квез чилин крарикай лугъузва – куьн чІалахъ жезвач. Цаварин крарикай рахаз хъайитІа, куьн чІалахъ жедали къван?

¹³ Гъич са касни цаварал хкаж хъайиди туш, ана хъайиди анжах цаварай эвичІай Инсандин Хва* я. ¹⁴⁻¹⁵ Муса пайгъамбарди* баябан чуьлда чиле гул акІурна анал цурун гъуьлягъ хкажайла, вири Исраилдиз и гъуьлягъ акваз хъанай. Гъа саягъда Инсандин Хвани* хкаж жеда ва виридаз Ам аквада. Адахъ иман ийизвай гъар садахъ эбеди уьмуьр* жеда. ¹⁶ Аллагъдиз дуьнья акъван гзаф кІан хъана хъи, Вичин авайни-авачир са Хва* къурбанд* яз гана; Адаз иман гъизвайди терг тахъурай, амма эбеди уьмуьрдин* сагъиб хъурай лагъана Аллагъди гъа икІ авуна. ¹⁷ Аллагъди Вичин Хва* и дуьньядин гьахь-дуван авун патал ваъ, Адан куьмекдалди и дуьнья къутармиш авун патал ракъурнавайди я. ¹⁸ Адахъ иман ийизвайдан дуван ийидач, амма Аллагъдин авай-авачир са Хцихъ*

иман тийизвайдан дуван, ада иман авунвач лугьуз, авуна алатнава. ¹⁹Абурун дуван и саягда кьиле фида: Дуьньядиз экв атанва, амма инсанри чІуру крар ийизва. Гъавиляй абуруз экуьнилай гзаф мичІивал кІанда. ²⁰Гъар ни пис кар ийизватІа, адаз экв акунани кІан туш. Вичин алчах крар дуьздал акъат тавун патал, ам экуьнал экъечІдач. ²¹Амма Аллагъдин хуш крар ийизвайди, вичин крар виридаз акун патал, экуьнал экъечІзава. Адаз а крар ийиз куьмек гузвайди Аллагъ я эхир.

Исани Ягья пайгъамбар

²²Адалай кьулухъ Иса Вичин тилмизарни* галаз Ягьудиятдиз* фена ва гъана, инсанрив циз гъахъиз* таз са къадар вахт хъана. ²³Ягьядини*, Салимдивай яргъа тушир Энунда яд гзаф авайвиляй, инсанар циз гъахъиз* тазвай. Инсанар къвез циз гъахъзавай*. ²⁴Ягья* а чІавуз гъеле дустагда тунвачир.

²⁵Гъа чІавуз Ягьядин* тилмизринни* са чувуддин* арада михъивилер* авуникай гьуьжет гъатна; ²⁶Абуру, Ягьядин* патав атана, лагъана:

— Муаллим, ви рикІел аламани, вун Ярдан вацІун муькуь пата авайла, ана са Кас авай, вуна адан патяхъай шагъидвални авунай. Гила а Касдин патав вири инсанар физва, Ада абурув циз гъахъиз* тазва.

²⁷ — Инсандихъ авай гъар са затІ Аллагъди ганвайди я, — жаваб яз лагъана Ягьяди*. — ²⁸Куьн чеб за лагъай гафарин шагъидар я. За квез лагъанай: зун Месигъ* туш, зун Адакай хабар гуз Аллагъди ракъурнавай чархачи я. ²⁹Свас авайди чам я. Чамран дуст чамран патав акъвазда ва адан ван къвез шад жеда. Зунни гъахътин шадвилев ацІанва. ³⁰А Кас къвез-къвез виниз хьун, зун къвез-къвез агъуз хьун лазим я.

³¹Виняй къведайди виридалайни вине жеда, дуьньяда авайди чилел жеда ва чилел алайди хъиз раханни ийида. Цаварилай Къведайди виридалайни вине жеда. ³²Цаварилай Къведайда Вичиз акурдакай ва ван хъайидакай

шагьидвал ийизватІани, садани Адан шагьидвал къабулзавач. ³³Ада ийизвай шагьидвал къабулзавайда, Аллагьди гьахъ гафар лугьузвайди тестикъарзава. ³⁴Аллагьди Вичи Ракъурайдаз къадар авачир къван Пак Руьгь* ганва, Ракъурайда лугьузвай гафарни Аллагьдин гафар я. ³⁵Бубадиз* Вичин Хва гзаф кІан я, гъавиляй Бубади* вири Хцин ихтиярда тунва. ³⁶Аллагьдин Хцихъ* иман ийизвайдаз эбеди уьмуьр* жеда, амма Аллагьдин Хцихъ* иман тийизвайдаз эбеди уьмуьр* аквадач ва ам Аллагьдин хъилек кваз амукьда.

Самариятви дишегъли

4 ¹⁻³ Фарисейриз* Исади Ягьядилай* гзаф тилмизар* къазва ва Ада Ягьядилай* пара инсанрив циз гьахъиз* тазва лугьуз ван хъанвай (амма инсанрив Исади Вичи ваъ, тилмизри* циз гьахъиз* тазвай). Исадиз Вичикай фарисейриз* хабар авайди чир хъайила, Ам Ягьудиятдай* экъечІна мад Галилейдиз* хъфена. ⁴Ам Самариятдай* ягъна фин хъана. ⁵Ам Самариятда* авай Сихар лугьудай шегъердиз атана. И шегъер Якъуба* вичин хва Юсуфаз* фадлай багъишай никІин патав гвай. ⁶Ана Якъубан* къуй авай; рекъе галатай Иса къуйдин патав ацукъна; нисиниз мукъва вахт тир.

⁷Инал яд къачуз самариятви* дишегъли атана. Исади адаз лагъана:

— Заз яд це.

⁸Адан тилмизар* недай затІар къачуз шегъердиз фенвай.

⁹Самариятви* дишегълиди лагъана:

— Вуна, чувуд* яз, гьикІ лагъана завай, самариятвидивай*, яд тІалабзава?

(Чувудрин* самариятвийрихъ* галаз алакъаяр авачир.)

¹⁰— Ваз Аллагьдин пай вуч ятІа чизвач, — жаваб гана Исади. — Ваз яд кІанзавай Кас чизвайтІа, вуна Адавай Вичивай тІалабдай. Адани ваз уьмуьрдин яд гудай.

¹¹— Я Агъа! — лагъана дишегълиди. — Яд авай къуй дерин я, Вавни яд акъуддай къаб гвач. Ваз булахдин яд

гьинай къведа? ¹² И къуй чаз чи буба Якьуба* туна. И къуйдай адани, адан аялрини, адан мал-къарадини яд хъвана. Вун чи буба Якьубалай* артух яни мегер?

¹³ – И яд хъвайи гьар сад цихъ мад къаних хъжеда, – жаваб гана Исади. – ¹⁴ За теклифай уьмуьр гудай яд хъвайиди садрани къаних жедач. И яд уьмуьр гудай цин чешмедиз элкъведа ва адай къвезвай яд эбеди уьмуьр-дихъ* авахьда.

¹⁵ – Я Агья! – лагьана дишегьлиди. – Зун цихъ къаних тахьун ва инал мад тахтун патал, жечни а яд заз гайитІа.

¹⁶ – Хъфена жуван гъуьлни галаз инал хъша, – лагьана Исади.

¹⁷ – Заз гъуьл авач, – жаваб яз лагьана дишегьлиди. – Гъуьл авач лугьун види керчек гаф я, – лагьана Исади. – ¹⁸ Ваз вад гъуьл хъанай. Исятда авай итимдикай ваз гъуьл жедач. Ам вуна дуьз лагьана.

¹⁹ – Я Агья! – лагьана дишегьлиди. – Заз аквазва хьи, Вун пайгьамбар* я; ²⁰ чи бубайри икрам и пелел ийидай, амма куьне, чувудри*, лугьузва хьи, икрам авуна кІандай чка Ярусалимда ава.

²¹ – Я дишегьли, – лагьана Исади, – вун Зи чІалахъ хьухъ, ахьтин вахт къвезва хьи, инсанри Бубадиз* икрам ийидай чка я и пелел, я Ярусалимда хъжедач. ²² Куьне куьз икрам ийизватІа, квез чизвач; амма чна низ икрам ийизватІа, чаз чизва, дуьньядин къутармишвални* чувудрилай* къведа. ²³ Амма са вахт атана агакъзава, ам атунни авуна: Пак Руьгьдив* ацІай инсанри Бубадиз* дуьздаказ икрам ийида. Адаз кІанзавайдини гьа ихьтин икрам я. ²⁴ Аллагь Руьгь* я, Адаз икрамзавайбуруни дуьздаказ ва ацІай Руьгьдалди икрамун лазим я.

²⁵ – Месигь*, яни Лишан Алайди, къведайдакай заз хабар ава, – лагьана дишегьлиди. – И дуьньядиз атайла, Ада чун вири гъавурда твада.

²⁶ – Ам Зун я, – лагьана Исади, – вахъ галаз Рахазвайди Месигь* я.

²⁷ И арада Адан тилмизар* хтана акъатна. Ам дишегъ-лидихъ галаз рахаз акурла, абур мягътел хъана. Амма садани Адавай «Ваз адавай вуч кІанзава?» я тахъайтІа «Адахъ галаз Вун квекай рахазвай?» лагъана хабар къунач.

²⁸ Дишегълиди, вичин квар туна, шегъердиз фена, ана авай инсанриз лагъана: — ²⁹ За авур крарикай заз галай-галайвал лагъай инсандиз фена килиг. Белки, Ам Месигъ* ятІа?

³⁰ Инсанар шегъердай атана Исадин патав акъатна.

³¹ И арада Адан тилмизри* Адаз лагъана:

— Муаллим, Вуна фу неъ.

³² Амма Исади абуруз лагъана:

— Захъ квез тийижир недай затІ ава.

³³ Инал Адан тилмизри* сада-садаз лагъана:

— Адаз недай затІ гъайи кас ава жал?

³⁴ Исади абуруз лагъана:

— За Зун Ракъурайдан къаст къиле тухузва, За Ада Зал тапшурмишнавай карни къилиз акъудун лазим я. Гъа им Зи недай затІ я. ³⁵ НикІе тум цайила, куъне къуд вацралай гвен гуъдай вахт агакъда лугъудачни? За квез лугъузва: килиг къуд патаз, никІериз килиг, абур гуъдай вахт алукънава. ³⁶ Гвен агакънава. Гвен гуъзвайдавни вичин пай агакъзава, ада эбеди уьмуьр* патал вичин бегъер кІватІзава. Гъавиляй къведавайни шадвилер ийиз жеда. ³⁷ Ихътин чІавуз «Сада цада, муькуьда гуьда» лугъудай мисал гъахъ мисал я. ³⁸ За куьн куь зегъмет квачирди гуьз ракъурна. Масадбуру зегъметар чІугуна хъайи бегъерар куьне кІватІ хъувуна.

³⁹ А шегъердай тир гзаф самариятвийри* Исадихъ иман авуна, вучиз лагъайтІа а дишегълиди абуруз икІ ихтилатна:

— За са мус ятІани авур крарикайни Ада заз хъайивал лагъана.

⁴⁰ Самариятвийри*, Исадин къилив фена, Адаз чпин патав амукъун минетна. Иса ана къве юкъуз акъвазна.

⁴¹ Ада абуруз авур ихтилатар акурла, амайдалайни гзаф-буру Адахъ иман авуна. ⁴² А дишегълидиз абуру лагъанай:

– Сифтедай чна Адахъ ви гафар себеб яз иман авунай. Гила, Адан ван хъайила, чаз чизва хьи, Ам рикІивайни дуьнья Къутармишдайди я.

Къуллугъчидин хва сагъарун

⁴³ Къве югъ алатайла, Иса анай Галилейдиз* фена. ⁴⁴ Исади Вичи лагъанай хьи, жуван ватанда пайгъамбардихъ* гъурмет авач. ⁴⁵ Галилейвиярни* Ярусалимда суварик квайла, Исади ана авур крар абуруз чпин вилералди акунай. Иса Галилейдиз* атайла, анин жемьтди Ам хъсандиз къабулна.

⁴⁶ Вичи яд чехирдиз элкъуьрай шегъердиз, Галилейдин* Канадиз, Иса мад хтана. Кефернагъумда пачагъдин са къуллугъчи авай, адан хва начагъ тир. ⁴⁷ Иса Ягъудиятдай* Галилейдиз* атанва лагъана хабар хъайила, ада, Исадин патав атана, вичин рекъидай гъалда авай хва сагъара лагъана минетар ийиз хъана. ⁴⁸ Исади адаз лагъана:

– Квез аламатарни лишанар такунмаз куьн чІалахъ жедач.

⁴⁹ – Агъа! – минетна пачагъдин къуллугъчиди. – Зи хва текъенмаз атана са чара ая.

⁵⁰ – КІвализ ахлад, – лагъана Исади, – ви хва сагъ-саламат жеда.

Ам Исади лагъай гафунин чІалахъ хъана хъфена. ⁵¹ Рекъе ам вичин къуллугъчийри къабулна ва абуру адаз «Ви хва сагъ я» лагъана.

⁵² Ада абурувай хабар къуна:

– Адаз сятдин шумудаз регъят хъана?

– Накъ нисинин сятдин садаз хъиз* адалай ифин алатна, – жаваб гана абуру.

⁵³ А чІавуз Исади вичиз «ви хва сагъ-саламат жеда» лагъай вахт тирдан буба гъавурда гъатна. Ам ва адан вири кІвале авайбуру Исадихъ иман авуна.

⁵⁴ Им Ягъудиятдай* Галилейдиз* хтай Исади къалурай къвед лагъай аламат я.

Фалужди ягъайди сагъар хъувун

5 ¹Адалай къулухъ Ягъудиятда* сувар хъана, Иса Ярусалимдиз фена.

²Ярусалимда Лапагдин варар лугъудай чкада чувуд* чЛалал Бетзата лугъудай гъавиз авай. Адан патав вад къур гвай. ³⁻⁴А къурарик гзаф къадар азарлуяр: буъркъуьбур, къецІибур, фалужди ягъайбур къатканвай. ⁵Ина къанни цІемуьжуьд йисан къене азарлу хъайи са кас авай. ⁶Исадиз ам ана къатканваз акуна ва гъавурда акбуна хъи, ам фадлай икІ ава.

— Ваз сагъ жез кІанзавани? — лагъана Исади адаз.

⁷— КІанзава, Агъа, — жаваб гана азарлуда. — Амма цик юзун акатайла, зун гъавиздиз авуддай са кас захъ авач; зун агатайла, залай вилик гъавиздиз масад эвичІзава.

⁸— Къарагъ, — лагъана Исади, — жуван месни къахчуна къекъуьгъ.

⁹Амни гъасятда кІвачел ахкъалтна, вичин месни къахчуна анай хъфена. Им киш юкъуз* хъайи кар я.

¹⁰Гъа чІавуз чувудрин* къиле авайбуру сагъ хъхъайдаз лагъана:

— Къе киш югъ* я, вуна мес хутахун Къанунди* къадагъа ийизва.

¹¹— Зун кІвачел Ахкъалдарайда заз «жуван месни къахчуна къекъуьгъ» лагъанва, — жаваб гана ада.

¹²— Ваз «Жуван месни къахчуна къекъуьгъ» лагъай Кас вуж я? — хабар къуна абуру.

¹³И чІавуз Иса халкъдин арада квахънавай, гъавилляй кІвачел ахкъалтайдаз вич ни сагъар хъувунватІа чизвачир. ¹⁴А кас Исадиз Аллагъдин КІвалин* гъенел жагъана.

— Аку, — лагъана Исади адаз, — вун сагъ хъхъана. Ви къилел идалай артух къада-бала техкъведайвал вуна мад гунагъ крар хъийимир.

¹⁵А касди, чувудрин* къиле авайбурун патав фена, вич сагъар хъувурди Иса тирди лагъана. ¹⁶Чувудри* Исади

ихътин кІвалахар киш юкбуз* ийизва лугбуз, Ам хурук кутаз хъана.

¹⁷ Исади абуруз лагъана:

– Зи Бубади* къедалди гъахътин крар ийизва. Зани гъакІ ийизва.

Бубани Хва

¹⁸ Исади са киш югъ* чІурна лугбуз ваъ, гъакІни Ада Аллагъ Вичин Буба* я ва Вич Аллагъдиз барабар я лугбуз-вайвиляй чувудрин* кбиле авайбуруз Ам амайдалайни гзаф рекъиз кІан хъана. ¹⁹ И кардин паталай Исади лагъана:

– За квез рикІивай, лап рикІивай лугбузва: Бубади* арадал гъизвай крар такунмаз Хцивай Вичивай затІни арадал гъиз жедач: Ада вуч ийизватІа, Хцини гъам ийида. ²⁰ Бубадиз* Вичин Хва гзаф кІанда, Ада Вичи вуч ийизватІа Хциз къалурзава. Бубади* Хциз гъабурулайни зурба крар ийидайвал къалурда. Ада а крар авурла, куън аламат жеда. ²¹ Бубади* къейибурал чан хкизвай* саягъда Хцини Вичиз кІандайбурал чан хкизва*. ²²⁻²³ Бубадиз* ийизвай хътин гъурмет Хцизни авун патал, виридан дуван ийидай ихтияр Бубади* Хцив вугана. Бубади* Вичи садан дуванни ийизвач. Ни Хциз гъурмет ийизвачтІа, Хва ракъурай Бубадизни* ада гъурмет ийизвач. ²⁴ За квез лап рикІивай лугбузва: Зи гафунихъ яб акалзавайдаз ва Зун Ракъурайдахъ иман ийизвайдаз эбеди уьмуър* ганва ва адан дуван ийидач. Ам ажалдилай камна уьмуърдиз экъечІнава.

²⁵ За квез лап рикІивай лугбузва: ахътин чІав къведа хьи, къейибурузни Аллагъдин Хцин* ван жеда, ва Адан ван хъайибурал чан хкведа*, а чІавни ингъе атана агакънава. ²⁶ Буба* уьмуърдин чешме тирвал, Бубади* Хцикайни уьмуърдин чешме авунва. ²⁷ Бубади* Адан гъиле дуван ийидай ихтиярни тунва, вучиз лагъайтІа Ам Инсандин Хва* я. ²⁸⁻²⁹ Сура авай вирибуруз Адан ван къведай вахт алукъда. Хъсан крар авурбуруз, чан хтайла*, эбеди уьмуър* гъатда. Пис крар авайбурув, чан хтайла*, чпин

жаза агакьда. Куьн зи и гафарал мягьтел жемир. ³⁰ Завай жува-жувалай са затІни ийиз жедач. За Жуваз ван хъайивал дуван ийизва. Зун Заз кІандайвал ийиз алахъзавач, Зун Ракъурайди рази жедайвал ийизва За. Гъавиляй Зи дуванни гъахълуди жезва.

Исадикай шагьидвилер

³¹ За жува жувакай инсанриз лугъуз хъайитІа, Зи гафарихъ са къиметни авачир. ³² Закай лугъузвай маса шагьид ава. Ада Закай рикІивай шагьидвал ийизвайди заз чизва. ³³ Куьне Ягьядин* патав инсанар ракъурнай, адани квез Закай авайвал лагъай гафар тестикъарна. ³⁴ Амма Зун инсанри шагьидвал авунилай аслу туш. За жуван гафар анжах куьн къутармиш авун патал лугъузвайди я. ³⁵ Ягья* экв чукІуриз кузвай чирагъ тир. Квез кІанзавай карни са къадар вахтунда, гъа экуьник акатна, шадвал авун тир. ³⁶ Заз жуван гъакъиндай мад са шагьидвал ава. Амни зи крар я. За Зи крар Бубади* Зал тапшурмишнавай кІвалах кылиз акъудун патал ийизвайди я. Зи крари Зун Бубади* ракъурнавайди тестикъарзава. И шагьидвал Ягьядин* шагьидвилелай артух я. ³⁷ Гъатта Зун иниз ракъурнавай Зи Бубади* Вичи Зи гъакъиндай шагьидвал ийизва. Амма квез гъич садрани я Адан ван хъайиди туш, я Ам Вич акурди туш. ³⁸ Куьн Ада ракъурнавайдан чІалахъ туш. Гъавиляй Адан гафни куьне куь рикІера хуьзвач. ³⁹ Аллагъдин Калам* кІелайла, эбеди уьмуьр* гъатда лугъуз куьне алахъна Калам* чирзава. Амма гъа Пак* Каламдини Зи гъакъиндай шагьидвалзава. ⁴⁰ Амма эбеди уьмуьрдив* агакьун патал квез Зи патав къвез кІанзавач. ⁴¹ Заз инсанрин патай баркалла герек туш. ⁴² Амма Заз квез Аллагъ кІан тийизвайди чида. ⁴³ Зун Зи Бубадин* тІварцІелай атана, амма куьне Зун къабулзавач; са масад вичин тІварцІелай атайтІа, куьне гъам къабулда! ⁴⁴ Куьн са-садан вилик, инсанрин арада куь тІвар-ван гъатунихъ къекъвезва, амма Сад Аллагъдин вилик тІвар-ван гъатунихъ куьн гелкъвезвач. ГъакІ хъайила, квелай Захъ иман

ийиз алакьдани? ⁴⁵ Зи Бубадин* вилик За квек тахсирар кутада лагьана куьне фикирар ийимир. Куьне далу акалнавай Муса пайгьамбарди* вичи куьн тахсирлу ийида. ⁴⁶ Муса пайгьамбарди*, лагьайтІа, Закай виликамаз кхьенай. Эгер куьн Муса пайгьамбардин* чІалахъ хьанайтІа, Зи чІалахъни жедай. ⁴⁷ Ада кхьенвайдан чІалахъ жезвачтІа, Зи гафарин чІалахъни куьн гьикІ жеда?

Вад агъзур кас тухарун

6 ¹ Идалай кьулухъ Иса Галилейдин*, яни Тибердин гьуьлуьн* муькуь кьерехдиз экъечІна. ² Ада азарлубуруз авур аламатар акуна, Адан гуьгьуьна аваз гзаф халкъ фена. ³ Иса пелел экъечІна, ана Ам Вичин тилмизарни* галаз ацукьна. ⁴ Чувудрин* Песах* сувар мукьва жезвай. ⁵ Исади, вилер хкажна, Вичин патав кьвезвай гзаф къадар инсанар акурла Филипаз лагьана:

– Абуруз тІуьн гун патал бес къадар фу чна гьинай къачуда?

⁶ Ибур Ада Филипа вуч ийидатІа чирун патал лагьай гафар тир; вуч авуна кІандатІа, Адаз Вичиз чизвай. ⁷ Филипа жаваб гана:

– Гьардал са кІус кьван гьалтун патал кьве виш динардихъ къачур фу абуруз бес жедач.

⁸ Адан тилмизрикай* сада, Андрея, Симун-Петрудин стхади, лагьана:

⁹ – Ина са гададив мухан вад фуни кьве балугъ гва; амма икьван инсанриз адакай вуч жеда?

¹⁰ – Абуруз виридаз ацукъ лагъ, – лагьана Исади.

А хьсан векъ авай чкада вад агъзур кьван кас ацукьна.

¹¹ Исади фар къачуна, шукур авуна, абуру ацукьнавайбуруз гьардаз кІандай кьван фуни балугъар пайна.

¹² Вири тух хьайила, Ада Вичин тилмизриз* лагьана:

– Терг тахъуй лугъуз амай кІусар кІватІа.

¹³ Вирида тІуьрдалай кьулухъ мухан вад факай амуькай кІусарай цІикьвед зимбил ацІурнай. ¹⁴ Исади къалурай аламатар акур инсанри лугъуз хьана:

– Им дугъриданни дуьньядиз атана кІанзавай гъа Пайгъамбар* я.

¹⁵ 15 Инсанриз атана Вичикай гужуналди пачагъ ийиз кІанзавайди чир хъайи Иса текдиз пелел фена.

¹⁶ Няни хъайила Адан тилмизар* гъуьлуьхъ эвичІна.
¹⁷ МичІи жезвай, амма Иса абурун патав къвезвачир. Абур луьткведа акъахна гъуьлуьн а патаз — Кефернагъумдиз фена. ¹⁸ Къати гар акъатнавай, гъуьлелни лепе акъалтнавай. ¹⁹ Са сятдин мензилдиз фейила, гъуьлелай тІуз атана луьткведиз мукъва жезвай Иса акуна, абуроз кичІе хъана. ²⁰ Амма Исади абуроз лагъана:

– Зун я, кичІе жемир.

²¹ Абуроз Ам луьткведа акъадариз кІанзавай чІавуз луьткве абур фена кІани чкадиз агакънавай.

Уьмуьрдин фу

²²⁻²³ Пакагъан* юкъуз гъуьлуьн а пата амай инсанри гъуьлел анжах са луьткве аламайди къатІанвай. Абуроз а луьткведа тилмизар* акъахайди ва абурохъ Иса галачирдини чизвай. Тилмизар* гъуьлуьн а патаз текдиз экъечІнай. И арада Тибердай маса луьтквеяр Реббиди* Аллагъдиз шукур авуна халкъдиз фу гайи чкадин мукъув атана. ²⁴ Исани Адан тилмизар* авачиз акурла, инсанар луьтквейриз акъахна Исадихъ къекъвез Кефернагъумдиз фена. ²⁵ Иса гъуьлуьн а патай жагъайла, абуроз Адаз лагъана:

– Муаллим! Вун иниз мус атана?

²⁶ Исади жаваб гана:

– За квез лап рикІивай лугъузва: фу тІуьна тух хъайивилляй я куьн Захъ къекъвезвайди, амма Аллагъдиз Зи аламатдалди квез вуч лугъуз кІанзаватІа куьн гъавурда акъунвач. ²⁷ Куьне фад вара-зара жедай гъакІан тІуьнихъ галтугмир, квез эбеди уьмуьр* гудай тІуьнихъ галтуг. А тІуьн квез Инсандин Хци* гуда. Чи Аллагъ Бубади*, Инсандин Хциз* гъа ихтияр ганва.

²⁸ – Аллагъдин къаст кылиз акъудун патал чна вуч авуна кІанда? — лагъана абуроз.

²⁹ – Аллагьдиз кІанзавайди куьне Вичи Ракъурнавайдахъ иман авун я, – жаваб яз лагъана Исади.

³⁰ И гафариз жаваб яз, абуру Адаз лагъана:

– Вуна чаз са алапат къалура. Ам акурла, чун Ви чІалахъ жеда. Вуна вуч ийида? ³¹ Каламда* кхьенва: «Аллагьди абурув цаварилай фу нез вугана». Гъа кхьенвайвал, гзаф йисар инлай вилик чи бубайри баябан чуьлда манну* тІуьнай.

³² – За квез лап рикІивай лугъузва: цаварилай квез фу гаийиди Муса пайгъамбар* туш, квез цаварилай гъакъикъи фу гузвайди Зи Буба* я, – лагъана Исади. – ³³ Аллагьди гузвай и фу – им цаварилай атана дуьньядиз уьмуьр Гузвайди я.

³⁴ – Агъа! – лагъана абуру. – Чаз гъамиша гъахътин фу це.

³⁵ – Уьмуьрдин фу – Зун я, – лагъана Исади. – Зи патав атайди са чІавузни гишила амукьдач ва Захъ иман ийизвайди гъич са чІавузни къаних жедач. ³⁶ Амма За квез виликдай лагъайвал, квез Зун аквазватІани, куьне Захъ иман ийизвач. ³⁷ Зи Бубади* Зи патав атун низ къисмет авуртІа, гъам Зи патав къведа. Зи патав атайди За чукурдач. ³⁸ Зун цаварилай Жуваз кІандайвал авун патал ваъ, Зун Ракъурнавайдан къаст къилиз акъудун патал атанва. ³⁹ Зун Ракъурнавайдан къаст Заз ганвай са касни терг тахъун, эхиратдин юкъуз* абурал За чан хкун* я. ⁴⁰ Зун Ракъурнавайдан къаст – Хва акур ва Адахъ иман ийизвай гъар садаз эбеди уьмуьр* гун я. Эхиратдин юкъуз* За ихътин гъар са касдал чан хкида*.

⁴¹ Исади «Зун цаварилай эвичІна атанвай фу я» лагъана лугъуз, чувудар* Адалай нарази хъана.

⁴² – Ам Юсуфан* хва Иса тушни къван? – лугъузвай абуру. – Чаз Адан дидени буба хъсан чизва. Ада «Зун цаварилай эвичІнавайди я» гъикІ хъана лугъузвайди я?

⁴³ Абуруз жаваб яз Исади лагъана:

– Куьне наразивилер ийимир. ⁴⁴ Зи патав анжах Зун ракъурай Зи Бубади* гъайидавай къвез жеда. Эхиратдин юкъуз* За адал чан хкида*. ⁴⁵ Пайгъамбарри* кхьенва:

«Аллагьди вири гъавурда твада». Зи Бубади* вуч лугъузватIа ван жезвай ва Ада лагъайбур чир жезвай гъар сад Зи патав къведа. ⁴⁶ Им са низ ятIани Буба* акуна лагъай чIал туш. Анжах Аллагъдин патавай Атанвайдаз Буба* акунва. ⁴⁷ За квез лап рикIивай лугъузва: Захъ иман ийизвайдаз эбеди уьмуьр* жеда. ⁴⁸ Зун уьмуьр гудай фу я. ⁴⁹ Куь бубайри баябан чуьлда манну* тIуьнайтIани, абур къенай. ⁵⁰ Куь вилик квайди лагъайтIа, цаварилай атанвай фу я, а фу тIуьрди рекьидач. ⁵¹ Зун цаварилай атанвай уьмуьр гудай фу я; и фу незвай кас эбеди яшамиш жеда. За гузвай фу Зи беден я. Ам За инсанар яшамиш хьун патал гуда.

⁵² Инлай чувудри* чпи чпихъ галаз гъуьжетар ийиз, лугъуз хъана:

— Ада Вичин беден чав гьикI нез тада?

⁵³ Исадини абуруз лагъана:

— За квез лап рикIивай лугъузва: куьне Инсандин Хцин* беден тIуьн тавуртIа ва Адан иви хьун тавуртIа, квехъ уьмуьрни жедач. ⁵⁴ Зи беден незвайдахъ, Зи иви хъвазвайдахъ эбеди уьмуьр* жеда, эхиратдин юкъуз* За адал чан хкида*. ⁵⁵ Вучиз лагъайтIа Зи беден гъакъикъи ризкъи я, Зи иви — гъакъикъи хъвадай затI я. ⁵⁶ Зи беден незвайди ва Зи иви хъвазвайди Захъ галаз жеда, Зунни — гъадахъ галаз. ⁵⁷ Зун уьмуьр гудай Зи Бубади* Ракъурнавайди я, Ам себеб яз Зун гьикI яшамиш жезватIа, Зун незвайбурни, Зун себеб яз, гъакI яшамиш жеда. ⁵⁸ Цаварилай атай гъакъикъи фу гъа ихьтинди я, куь бубайри тIуьр хьтинди туш. Манну* тIуьнайтIани, абур къенай. Цаварилай атай и фу незвайди эбеди яшамиш жеда.

⁵⁹ И гафар Исади Кефернагъумда синагугда* чирвилер гудай чIавуз лагъанай.

Гзаф тилмизар Иса туна хъфин

⁶⁰ Исадин и гафар ван хъайи Адан тилмизрикай* гзаф-буру лагъанай:

— Ибур вуч гъавурда такъадай гафар тушни! Абуруз яб гуз хьун мумкин туш!

⁶¹ Тилмизрин* наразивал Вичиз аян хъанвай Исади абуруз лагъана:

— Зи гафари квек хкуързавани? ⁶² Бес квез Инсандин Хва* Вич хъайи цаварал хъфиз акуртІа куъне вучда? ⁶³ Уьмуър гузвайди Руьгь* я, инсанрин алахъунрихъ ахътин алапат авач. За квез лагъанвай гафар Руьгь* я, абуру уьмуърни гузва.

⁶⁴ ГьакІ ятІани, куь арада иман тийизвайбур ава.

Исадиз лап сифтедилай Вичихъ ни иман ийидачтІа чизвай. Адаз Вич ни маса гудатІани чизвай.

⁶⁵ — За гъавиляй лагъанай хъи, — давамарна Исади, — Зи патав атун Зи Бубади* низ къисмет авуртІа, гьам къведа.

⁶⁶ Гъа вахтунилай Адан тилмизрикай* гзафбур Адакай къерех хъана ва Адахъ галаз къекъуьн хъувунач. ⁶⁷ Амай цІикъведавай Исади хабар къуна:

— Квезни Завай къакъатиз кІанзавани?

⁶⁸ — Чун нин патав фида, я Ребби*? — жаваб гана Симун-Петруди. — Эбеди уьмуър* гудай гафар Вахъ ава. ⁶⁹ Чна Вахъ иман авунва, чаз Вун Аллагъди ракъурнавай Пакди* тир чІал чир хъанва.

⁷⁰ Исади абуруз жаваб гана:

— Куьн цІикъведни За хкъгъайбур тушни бес? Амма квекай сад иблис я.

⁷¹ ИкІ лугъудайла, Адан фикирда Симун Искариятан хва Ягъуд* авай; цІикъведакай сад тир Ягъуд* Иса маса гайиди тир.

Исадин стхайрин иман тавун

7 ¹ Адалай къулухъ Иса Галилейдиз* фена. Адаз Ягъудиятда* къекъвез кІанзавачир: чувудриз* Ам рекъиз кІанзавай. ² Чувудрин* Кумайрин сувар* мукъва жезвай. ³ Гъа вахтунда Исадин стхайри Адаз лагъана:

— Вуна ийизвай алапатар Ви тилмизризни* аквадайвал Вун инай Ягъудиятдиз* алад; ⁴ гьардаз вич машгъур хъана кІанда, гъавиляй садани чинебан кар ийидач; Вуна

гъахьтин аламатар арадал гъизватIа, Жувакай дуйнъядиз хабар жедайвал ая.

⁵ Адан стхайрини Адахъ иман ийизвачир. ⁶ Гъавиляй Исади абуруз лагъана:

— Зи вахт гъеле атанвач, амма квез гъар са вахт ярашугъ я. ⁷ Дуйнъядиз куьн такIан хъун жери кар туш. За, лагъайтIа, дуйнъядин чIуру крар винел акъудзава, гъавиляй адаз Зун акунани кIан туш. ⁸ Куьн суварик алад, Зун фидач, Зи вахт гъеле атанвач.

⁹ Ам, стхайрихъ галаз тefена, Галилейда* амукъна.

Иса Ярусалимда суварик

¹⁰ Стхаяр суварик фейила, Исани Вич садазни таквадайвал, чинебан суварик фена. ¹¹ Суварик чувудрин* кьиле авайбуру, Адахъ къекъвез, «Ам гъинава?» лугъуз, хабарар къазвай. ¹² Адакай халкъдин арада гзаф рахунар авай: садбуру Ам гзаф регъимлу инсан я, муькуьбуру — ваъ, Ам хъсан инсан туш, Ада халкъар рекъяй акъудзава лугъузвай. ¹³ Амма чувудрин* кьиле авайбурукай кичIела садни Адакай ачухдиз рахазвачир.

¹⁴ Суварин йикъарин са пай хъайила, Исади атана Аллагъдин КIвале* чирвилер гуз хъана. ¹⁵ Чувудрин* кьиле авайбуру мягьтел хъана лугъузвай:

— КIел тавуна, Калам* икъван хъсандиз чир хъун гьикI жезвай кар я?

¹⁶ Абуруз жаваб яз Исади лагъана:

— За гудай чирвилер зибуру туш, абур Зун Ракъурнавайданбуру я. ¹⁷ Адан къаст кьилиз акъудиз кIанзавай касдиз За гузвай чирвилер Аллагъдинбуру ва я зибуру ятIа чир жеда. ¹⁸ Са вичин гафар лугъузвайда са вич машгъурда, амма вич Ракъурнавайди машгъурзавайда таб ийидач. Адан чIалахъ хъайитIа жеда. ¹⁹ Мусадит* квез Къанун* ганачни мегер? Квекай гъич садани вич Къанунда* лагъанвайвал кьиле тухузвач. Квез Зун вучиз рекъиз кIанзава?

²⁰ — Вак жинерар* акатнавани? — жаваб гана халкъди. — Вун низ рекъиз кIанзава?

²¹ Исади Вичин рахунар давамарна:

– За тек са аламат къалурна, куьн вири тажуб хъана.

²² Куьне куь гадаяр, Мусадилай* атанвай адет я лугьуз, киш юкьузни* суьннет ийизва (авайвал лагьайтІа, суьннет авун Мусадилай* ваь, чувудрин* лап чІехи бубайрилай амай адет я). ²³ Мусадин* Къанун* чІур тавун патал киш юкьузни* аялар суьннет ийиз хъайила, бес За киш юкьуз* инсан сагъар хъувуна лугьуз, вучиз квез Закай хъел къвезва? ²⁴ Винелай килигна ваь, метлебдиз килигна къимет це.

Иса Месигь яни-тушни?

²⁵ Инал ярусалимвийрикай садбуру лугьуз хъана:

– Чи гъакимриз рекъиз кІанзавай Инсан гъа им тушни? ²⁶ Килиг, Ам инсанрихъ галаз ачухдаказ рахазва, абуруни Адаз чуькьни ийизвач. Ам Месигь* тирдахъ гъакимар гъакъикъатда чІалахъ хъанвани? ²⁷ Ам гъинай ятІа, чаз чида, амма халисан Месигь* атайла, Ам гъинай атанатІа садазни чир жедач.

²⁸ Аллагьдин КІвале* чирвилер гудайла, Исади ван алаз лагъана:

– Квез Зун таниш я, Зун гъинай ятІа квез чида. Зун Залай атанвайди туш, Зун Ракъурнавайди гъакъикъиди я. Ам квез чидач. ²⁹ Заз Ам хъсандиз чида. Зун Гъадан патавай атанвайди я. Зун Гъада ракъурнавайди я.

³⁰ Гъа чІавуз абуруз Ам къаз кІан хъана, амма садавайни Адак гъил къягъиз хъанач, вучиз лагьайтІа Адан вахт атанвачир. ³¹ Халкъдин арада гзафбуру лугьузвай:

– Месигь* атайла, Адавай и касди къалурай аламатрилай гзаф аламатар ийиз жедани къван?

Гъа икІ фикирзавай абуру Исадихъ иман авуна.

Иса къаз алахъун

³² Исадикай халкъди ийизвай кушкушар фарисейризни* ван хъана. ЧІехи хахамрини* фарисейри*, Ам къун патал, Аллагьдин КІвалин* къаравулар ракъурна. ³³ Исади лагъана:

– Зун куь арада са тIимил вахтунда амуькда, ахпа Зун Жув Ракъурайдан патав хъфида. ³⁴ Куьн Захъ къекъведа, амма квез Зун жагъидач, Зун жедай чкадиз квевай къвез жедач.

³⁵ Чувудри* чпи чпиз лугъуз хъана:

– Чаз Вич жагъин тийидайвал Адаз гъиниз физ кIанзаватIа? Адаз, грекрихъ галаз санал яшамиш жезвай чувудрин* патав фена, гъана грекризни чирвилер гуз кIанзаватIа? ³⁶ «Куьн Захъ къекъведа, амма квез Зун жагъидач, Зун жедай чкадизни квевай къвез жедач» лугъузвай гафаралди Адаз вуч лугъуз кIанзаватIа?

Эбеди уьмуьр гудай яд авай вацIар

³⁷ Суварин эхиримжи юкъуз межлисдин къизгъин вахтунда Исади, къарагъна, ван алаз лагъана:

– Вуж цихъ къаних ятIа, Зи патав ша, хъухъ. ³⁸ Каламда* кхъенвайвал, Захъ иман ийизвайдан рикIяй уьмуьр гудай цин вацIар авахъда.

³⁹ ИкI лугъудайла, Исадин фикирда Вичихъ иман авурбуруз гудай Пак Руьгъ* авай. Иса гъеле Вичин вири баркаллувилив агакъ тавуниз килигна, абуруз Пак Руьгъ* ганвачир. ⁴⁰ И гафар ван хъайи халкъдикай садбуру лугъузвай:

– Ам рикIивайни гъа Пайгъамбар* я.

⁴¹ – Ам Месигъ* я, – лугъузвай муькуьбуру.

– Месигъ* Галилейдай* акъатдани мегер? – лугъузвай са бязибуру. – ⁴² Месигъ* Давудан* тухумдикай жедайди, Ам Давуд* яшамиш хъайи Бетлегъем шегъерда пайда жедайди Каламдани* лагъанвачни мегер?

⁴³ ГъакI Адан гъакъиндай халкъдин арада чуьруькар гъатна. ⁴⁴ Абурукай са бязибуруз Ам къаз кIанзавай, амма садани Адак гъил къягънач.

Чувудрин гьакимрихъ иман тахьун

⁴⁵ Гъа икI Аллагъдин КIвалин* къаравулар элкъвена чIехи хахамринни* фарисейрин* патав хъфена. Хахамрини* фарисейри* абурувай хабар къуна:

— Куъне Ам къуна вучиз хканач?

⁴⁶ — А инсанди лагъай хътин гафар садани лагъайбур туш, — жаваб гана къаравулри.

⁴⁷ — Ада куънни алцуурарнавани? — лагъана фарисейри*. — ⁴⁸ Мегер адахъ иман авурбурук са гьаким ва я са фарисей* къванни квани? ⁴⁹ Адахъ иман ийизвайди Аллагъди негънавай халкъ я, адаз Къанундикай* са хабарни авач.

⁵⁰ Фарисейрин* арада йифиз Исадин патав атай Никъадим авай.

⁵¹ — Инсандиз кар атIудалди, адаз вичиз яб гана, ам тахсирлу ятIа чирна кIанда, — лагъана ада. — Къанундини* чаз гьакI лугъузвачни къван?

⁵² — Вунни Галилейдай* яз тахъуй? — жаваб гана абуру. — Калам* кIела, Галилейдай* пайгъамбар* акъатдач.

⁵³ Абур вири чпин кIвалериз хъфена.

Гунагъкар дишегъли

8 ¹Иса Зейтун пелел* фена. ²Экуънахъ Ам мад Аллагъдин КIвализ* хтана; Адан патав вири халкъ къвезвай. Ада, ана ацукъна, чирвилер гузвай. ³И арада тавратдаррини* фарисейри* Адан патав зинавал* ийизвайла къур дишегъли гъана, а дишегъли юкъвал акъвазарна.

⁴ — Муаллим, — лагъана абуру, — и дишегъли зинавал* ийизвайла къунвайди я. ⁵ Муса пайгъамбарди* вичин Къанунда* ихътинбуруз къван гана кIанда лагъанва. Вуна вуч лугъуда?

⁶ Абуру и гафар, Ам синагъ авун патал, ахпани Адак тахсирар кутун патал, лугъузвай. Амма Исади агъуз хъана, тупIув чилел кхьинар ийизвай. ⁷ Адавай мадни хабар къаз хъайила, Ада, хкаж хъана, абуруз лагъана:

– Квекай ник гунагь квачтІа, сифте къван гьада гьалчрай.

⁸ Агъуз хьана, Ада мад чилел кхьинар авун давана. ⁹ И гафарин ван хьайила, вири хъфиз эгечІна, сифте агъсакъалар хъфена. Тек Исани адан вилик акъвазнавай дишегъли амукъна. ¹⁰ Къарагъна Исади адаз лагъана:

– Я дишегъли, вал гунагъар илитІзавайбур гьинва? Ваз кар атІуз кІан хьайи кас хьанани?

¹¹ – Гьич садни, я Агъа! – жаваб гана ада.

– Зани ваз кар атІузвач, – лагъана Исади. – Ахлад, мад гунагь крар хьийимир.

Иса – дуьньядин экв

¹² Исади халкъдиз мад лагъана:

– И дуьньядиз Зун экв я. Зи гуьгъуьнаваз атайди са чІавузни мичІе гьатдач, чан гъизвай экв адахъ галаз жеда.

¹³ И чІавуз фарисейри* Адаз лагъана:

– Ибур вири Вуна Жува Жувакай ийизвай шагьидвилер я, гьакІ хьайила Ви гафар дуьзбур туш.

¹⁴ – Гьатта За лугъузвай гафар Жува Жувакай ийизвай шагьидвилер ятІани, абур дуьзбур я, – жаваб яз лагъана Исади. – Заз Зун гьинай атанатІа ва гьиниз хъфидатІа чизва; амма квез Зун гьинай атанатІа ва гьиниз хъфидатІа чизвач. ¹⁵ Куьне вири инсанри ийидай хьтин дуван ийизва. За саданни дуван ийизвач. ¹⁶ За са нин ятІани дуван ийизвай чІавуз, За кьилди Жува ваъ, Зун ракъурай Бубадихъ* галаз дуван ийизва, гъавиляй За ийизвай дуван гьахълудини я. ¹⁷ Куь къанундани кьве инсандин шагьидвал дуьзди я лугъузва. ¹⁸ Закай Зани шагьидвал ийизва, Зун ракъурай Зи Бубадини*.

¹⁹ Инал абур Исадивай хабар къуна:

– Бес Ви Буба* гьина ава?

– Квез Зунни чидач, Зи Бубани*, – жаваб гана Исади. – Квез Зун чидайтІа, квез Зи Бубани* чир жедай.

²⁰ И гафар Исади Аллагьдин КІвале*, садакьадин пул вегьидай кьватидин патав гвайла, лагьайбур тир. Ада ана чирвилер гузвай. Ам садани кьунач, вучиз лагьайтІа Адан вахт алукьнавачир.

Чувудрихъ галаз ихтилатар

²¹ Исади абуруз мад лагьана:

– Зун хьфизва, амма Зун хьфизвай чкадиз квевай кьвез жедач, куьн Захъ кьекьвез жеда, амма квез жагьидач, гьа икІ куьн гунагьар кумаз рекьида.

²² Инал чувудри* чпи чпиз лагьана:

– «Зун физвай чкадиз квевай кьвез жедач» гафалди адаз вуч лугьуз кІанзава? Вичиз Вич рекьиз кІанзава жал?

²³ Исадини абуруз лагьана:

– Куьн агьанай, Зун вининай я. Куьн и дуьньядай я; Зун и дуьньядай туш. ²⁴ За квез лагьанай, куьн куь гунагьарни кумаз рекьида. Куьн Зун Гьам вич Тирдан чІалахъ тахьайтІа, куьн гунагьарни кумаз рекьида.

²⁵ Анал алайбуру Адаз лагьана:

– Бес Вун вуж я?

– Зун Вуж ятІа, За квез лап сифтедила лугьузва, – жаваб гана Исади. – ²⁶ Завай квекай гзаф ихтилатарни ийиз жеда, квек кутаз жедай тахсирарни гзаф я. Амма За Зун Ракьурайдавай ван хьайи гафар лугьузва. Зун Ракьурайди гьахьлу я.

²⁷ Ада Бубадикай* лугьузвайдан гьавурда абур гьатнач.

²⁸ Исади абуруз мад лагьана:

– Инсандин Хва* виниз хкаж хьайила, квез Ам Зун тирди чир жеда. Жува Жувалай са карни За лугьузвайди туш, За ийизвайди анжах Зи Бубади* Заз чирнавайди я. ²⁹ Зун Ракьурнавайди Захъ гала; За гьамиша Адаз кІандайвал ийизва. Гьавиляй Ада Зун текдиз тазвач.

³⁰ Ада и ихтилатар ийидайла, Адахъ гзафбуру иман авуна. ³¹ Имандал атанвай чувудриз* Исади лагьана:

– Куьн Зи гафариз вафалу хьайитІа, квекай Зи гьакъикъи тилмизар* жеда. ³² Квез гьакъикъат чир хьайитІа, ада куьн азад ийида.

³³ – Чун Ибрагъиман* веледар я, – лагъана абуру, – чун са чІавузни садазни лукІ хьайибур туш. Вучиз вуна «Куьн азад жеда» лугъузва?

³⁴ – За квез лап рикІивай лугъузва, – жаваб гана Исади, – гьар ни гунагъ кар ийизватІа, гьадакай гунагъдин лукІ жезва. ³⁵ ЛукІ хизанда амукъдач, амма бубадин хва уьмуьрлух хизанда амукъда. ³⁶ Хци куьн лукІвиляй азад авуртІа, куьн рикІивайни азад жеда. ³⁷ Куьн Ибрагъиман* тухумдикай тирди Заз чизва. Амма гьакІ ятІани куьне За лугъузвай гафар кваз къазвач. Гьавиляй квез Зун рекъиз кІанзава. ³⁸ За лугъузвайди Заз Зи Бубадивай* ван хьайиди я. Куьнени вирида куь бубайри лагъайвал ийизва.

³⁹ – Чи буба – Ибрагъим* я, – жаваб яз лагъана абуру. – Куьн Ибрагъиман* веледар тиртІа, куьне Ибрагъиман* крар къиле тухудай, – лагъана Исади. – ⁴⁰ Исятда За квез Заз Аллагъдивай ван хьайи дуьз крар ийидайвал лугъузва, амма квез Зун рекъиз кІанзава. Ибрагъима* акІ ийидачир. ⁴¹ Куьне куь бубади ийидай хьтин крар ийизва.

Инал абуру лагъана:

– Чун бижер туш. Чахъ са Буба* ава, Амни Аллагъ я.

⁴² – Аллагъ куь Буба* тиртІа, квез Зун кІан жедай, – лагъана Исади, – Зунни Аллагъдин патавай атана ина авайди я эхир. Зун Жув-Жувалай атанвайди туш, Зун Гьада ракъурнавайди я. ⁴³ Вучиз квевай За лугъузвай гафарин гьавурда гьатиз жезвач? Вучиз лагъайтІа квевай Зи гафариз яб гуз жезвач. ⁴⁴ Куь буба Иблис я, квез куь бубадиз вуч кІанзаватІа гьам ийиз кІанзава. Ам лап сифтедилай инсанар рекъизвайди я. Иблис дуьзвилини патал алайди туш, вучиз лагъайтІа адахъ са дуьзвални авач. Таб авун адаз вичин дидед чІалал рахай мисал я. Ам тапархъан ва тапаррин буба я. ⁴⁵ За анжах гьахъ гафар лугъун себеб яз, куьн Зи чІалахъ жезвач. ⁴⁶ Квевай нивай Зак гунагъар ква лагъана Зун тахсирлу тирди субутиз жеда?

Квевай Зун гунагькар тирди субутиз жезвачтІа, вучиз куьн За дуьз гафар лугьуз хьайила, Зи чІалахъ жезвач?
 47 Ни вичин буба Аллагь яз къазватІа, гьада Аллагьдин гафариз ябни гуда. Аллагь куь буба тахьуниз килигна, куьне Зи гафар квазни къазвач.

Иса ва Ибрагьим

48 Чувудри* Исадиз жаваб яз лагьана:

— Чна Вун самариятви* я, вични жинерар* квайди я лагьана, чун гьахьлу тушни бес?

49 — Зак жинерар* квач, — жаваб гана Исади. — За Зи Бубадин* гьуьрмет хуьзва, амма куьне Зи гьуьрмет агьузарзава. 50 За Жуван баркаллувилихъ галтугзавач, амма Аллагьдиз Зал баркалла атана кІанзава. Къуй Ада Вичи дуван авурай. 51 За квез лап рикІивай лугьузва, ни За лагьай гафар къилиз акьудайтІа, ам са чІавузни рекьидач.

52 — Вак жин* квайди гила чаз чир хьана, — лагьана чувудри*. — Ибрагьимни* къена, пайгьамбарарни* къена, амма Вуна лугьузва хьи, Вуна лагьай гафар къилиз акьудайди са чІавузни рекьидач. 53 Вун чи буба Ибрагьималай* артухди яни? Ам къенва, вири пайгьамбарарни* къенва. Вуна Жув ний къазва?

54 — За Жува Жув баркаллу ийизвайтІа, Зи баркалладихъ са къиметни жедачир, — жаваб гана Исади. — Зун баркаллу ийизвайди Зи Буба* я. Куьне Ам куь Аллагь я лугьузва. 55 Квез Ам чидач, амма Заз чида. За Жуваз Ам чидач лагьанайтІа, Закай куьн хьтин тапрукъ жедай; амма Заз Ам чида ва Адан гафни За къилиз акьудзава. 56 Куь буба Ибрагьим* Зун къведай йикъахъ эрзиман тир: адаз Зун дуьньядиз атайди акунни авуна ва ам а кардал гзаф шадни хьана.

57 Инал чувудри* Адаз лагьана:

— Ви яхцІурни цІуд йисни хьанвач, Ваз Ибрагьим* акунани къван?

58 — За квез рикІивай лугьузва: Ибрагьим* жедалдини Зун авайди я, — жаваб гана Исади.

⁵⁹ Исадиз къван гун патал, абуру гъиле къванер къуна. Амма Иса Аллагъдин КІваляй* экъечІна, инсанрин вилерикай хкатна.

Киш юкъуз сагъар хъувун

9 ¹Фидай рекъе Исадиз буьркъуьдаказ дидедиз хъанвай са инсан акуна. ²Исадивай Адан тилмизри* хабар къуна:

– Я Муаллим! Ам буьркъуьдаказ дидедиз хъун нин гунагъдиз ганвай жаза я? Адан вичин яни, я тахъайтІа диде-бубадин?

³ – Ам буьркъуьдаказ дидедиз хъун – адак вичик ва я адан диде-бубадик гунагъар квайвиляй туш, – жаваб гана Исади. – Инсанриз Аллагъдихъ авай къудрат къалурун патал, ам дидедиз буьркъуьдаказ хъанвайди я. ⁴Зун Ракъурнавайдан хатурдай ийидай крар чна югъ аламаз авуна кІанда. Йиф алукъайла, абур садавайни къилиз акъудиз жедач. ⁵Зун и дуьньяда амай къван и дуьньядин экв я.

⁶И гафар лугъуникди, Ада чилел цуькІуьн вегъена, ам руквадик какадарна, арадал атай гъуруш буьркъуьдан вилеривай гуьцІна. ⁷Идалай гуьгъуьниз Ада буьркъуьдаз лагъана:

– Силуам тІвар алай гъавиздал алад, анал чин чуьхуьх.

(Силуам – ракъурнавайди лагъай чІал я). Адани, фена, чин чуьхвена. Хкведай рекъе, адан вилериз экв хтана.

⁸Инал алай къуншийри ва виликдай ам къекъвераг яз акурбуру лагъана:

– Им ацукъна фир-хквербуруз це лугъузвай гъа кас тушни?

⁹Садбуру «Эхъ, ам гъам я», муькуьбуру: «Ваъ, им ам туш, идак гъадан ухшар ква» лугъузвай. Ада вичи лагъана:

– Ам зун я.

¹⁰Абуру адавай хабар къуна:

– Ви вилер гъикІ хъана ахъа хъхъайди я?

¹¹Ада абуруз жаваб гана:

– Иса лугьудай Касди гьуруш гьазурна, зи вилеривай гуьцІна заз лагьана: «Силуам гьавиздал фена чин чуьхуьх». За, фена, чин чуьхвена, хкведай рекье зи вилериз экв ахкуна.

¹² – Иса гьина ава? – хабар кьуна абуру.

Адани абуруз «Чидач» лагьана.

¹³ Виликдай буьркьюь тир и кас абуру фарисейрин* патав тухвана. ¹⁴ Адан вилериз Исади гьуруш ягьна ам дири хьувур югь киш югь* тир. ¹⁵ Фарисейри* адавай мад сеферда вилер гьикІ сагь хьхьанатІа хабарар кьаз хьана.

– Ада зи вилериз гьуруш ягьна, зани чин чуьхвена, – жаваб гана виликдай буьркьюьда. – Гила заз аквазва.

¹⁶ Инал фарисейрикай* садбуру лагьана:

– А Кас Аллагьдин патай туш, Ада киш йикьал* амал ийизвач.

Муькьюьбуру лагьана:

– Ихьтин аламатар гунагькардила алакьдани?

Абурун арада гьуьжет гьатна. ¹⁷ Абуру виликдай буьркьюь тирдаз лагьана:

– А Касди ви вилериз экв хкана. Вавай Адакай вуч лугьуз жеда?

– Ам Пайгьамбар* я, – лагьана виликдай буьркьюьда.

¹⁸ Амма чувудрин* кьиле авайбур, ам виликдай буьркьюь тирдан ва гила адан вилериз экв хтанвайдан чІалахь жезвачир, гьавиляй абуру адан диде-бубадиз эверна.

¹⁹ – И куьне буьркьюьдаказ ханвайди я лугьузвай кас куь хва яни? – хабар кьуна абуру. – Адан вилериз гьикІ хьана экв ахкурди я?

²⁰ – Ам чи хва тирди ва ам буьркьюьдаказ хайиди чаз чизва, – жаваб гана адан диде-бубади. – ²¹ Гила адан вилериз гьикІ экв хтанатІа, ам чаз чизвач. Адан вилер ни ахьайнатІани чаз чизвач. Ам бегьем яшар хьанвай инсан я, ам куьне адавай вичивай хабар яхь. Вичикай ада вичи лугьурай.

²² Адан диде-бубади гьа икІ жаваб ганай, вучиз лагьайтІа абуруз чувудрин* кьиле авайбурухьай кичІедай.

Чувудар*, Иса ни Месигьдай* кьуртIа, гьам синагугдай* чукурда лагьана виликамаз меслят хьанвай. ²³ГьакI хьайила адан диде-бубади лагьанай:

— Ам бегьем яшар хьанвай инсан я, куьне адавай вичивай хабар яхъ.

²⁴Чувудрин* кьиле авайбуру виликдай буьркьуь тирдаз кьвед лагьай сеферда эхверна, лагьана:

— Вун гьахьлу я лагьана, Аллагьдин вилик кьин яхъ. Ви вилериз экв хкай Кас гунагькар тирди чаз чизва.

²⁵— Ам гунагькар яни-тушни заз чидач, — жаваб гана виликдай буьркьуьда, — заз чидайди анжах сад я — виликдай зун буьркьуь тир, гила заз аквазва.

²⁶Адавай мад хабар кьуна:

— Исади ваз вуч авуна? Ада ви вилер гьикI ахьайна?

²⁷— За квез лугьузвай, куьне заз яб гузвачир, — жаваб гана виликдай буьркьуьда. — Квез завай мад вуч кIанзава? ТахьайтIа квез Адан тилмизар* жез кIанзавани?

²⁸Абуру себна лагьана:

— Адан тилмиз* ятIа вун я, чун Муса пайгьамбардин* тилмизар* я. ²⁹Чаз чизва хьи, Мусади* Аллагьди адаз вуч лагьанатIа гьам лагьана, амма и Кас гьинай акъатнатIа чаз чизвач.

³⁰— Мягьтел жедай кар ам я хьи, Касди зи вилер ахьа хьувуна, амма квез Ам гьинай ятIани чизвач, — лагьана вилериз экв хтай касди. — ³¹Чаз чизва, Аллагьди гунагькарриз яб гудач. Ада Вич рикIеллаз Вичи лагьайвал ийизвайбуруз яб гуда. ³²Буьркьуьз дидедиз хьанвайдан вилер ахьа хьийидай Кас жеда лагьана эсиллагь ван хьайи кар туш. ³³Ам Аллагьдин патай туширтIа, Адалай затIни алакьдачир.

³⁴Адаз жаваб яз фарисейри* лагьана:

— Хьайи йикъалай туьтуьнив кьван гунагьри кьунвай вуна гила чаз тарс гузвани?

Абуру ам чукурна.

³⁵А кас абуру чукурна лугьудай хабар Исадал агакьна. Ам жагьурна, Исади адаз лагьана:

– Вуна Инсандин Хцихь* иман ийизвани?

³⁶ – Адахъ иман ийидайвал Ам вуж я, я Агъа? – лагъана ада.

³⁷ – Ваз Ам исятда аквазва, Ам вахъ галаз рахазва, – жаваб гана Исади.

³⁸ Адани «За иман ийизва, я Ребби*!» лагъана, Исадиз икрамна.

³⁹ Исади лагъана:

– И дуьньядиз Зун дуван ийиз атанва: буьркьюьбуруз экв ахкун патал, аквазвайбур буьркьюь хьун патал.

⁴⁰ И гафар ван хъайи Адан патав гвай са бязи фарисейри* лагъана:

– Чунни буьркьюь я жал?

⁴¹ Исади лагъана:

– Куьн буьркьюь тиртIа, квел гунагъар жедачир, амма куьне «чи вилериз экв аквазва» лугъузва. Гъавиляй куьн гунагъкара язни амукъзава.

Хъсан чубан

10 ¹Исади лагъана:
– За квез лап рикIивай лугъузва: вуж хиперин парадиз ракIарай ваъ, маса чкадай жугъундилай акъахна гъахъзаватIа, гъам угъри ва чапхунчи я. ²РакIарай гъахъдайди хипер хуьдай чубан я. ³Адаз ракIарал алайда рак ахъайда, хиперни адаз муьтIуьгъ жеда. Ада вичин хипер тIварар къаз эвериз параддай акъудда. ⁴Вичин хипер параддай акъудайла, ам абурун кIвенкIе аваз фида; адан ван чиз хиперни адан гуьгъуьна гъатна фида. ⁵Абур чарадан гуьгъуьна аваз фидач. Чарадакай абур катда, абуруз чарадан ван таниш туш.

⁶Амма фарисеяр* Исади ахъаяй къисадин гъавурда гъатнач.

⁷Исади давамар хъвуна:

– За квез лап рикIивай лугъузва хьи, Зун хипер физ-хкведай рак я. ⁸Залай вилик атай къванбур вири угъриярни чапхунчияр тир, амма хипер абуруз муьтIуьгъ

хъанач. ⁹ Зун рак я. Вуж Зай фейитІа, гьам кьутармиш жеда. Зай физ-хтайдаз хъсан яйлахни жагъида. ¹⁰ Угъри анжах чуьнуьхиз, ягъна рекъиз ва тергиз къвезвайди я. Зун инсанриз уьмуьр гун патал атанвайди я. За ам ала-хъна ацІайди ийида. ¹¹ Зун хъсан чубан я. Хъсан чубанди вичин хипер патал чанни гуда. ¹² Киридихъ кьунвайдакай хиперин иеси хътин чубан жедач. Жанавур акурла, ам хиперни туна катда. Жанавурри хиперал вегъена абур кьуд патахъ чукІурда, хипер гьар сад санихъ чкІида. ¹³ Киридихъ кьунвай чубан катда, ада хиперин аявалдач. ¹⁴ Зун хъсан чубан я, Заз Зи хипер гьикІ чидатІа, Зунни Зи хипериз гьикІ чидатІа, ¹⁵ гьакІ Зи Бубадизни* Зун чида ва Зазни Зи Буба* гьакІ чида. Зани Зи чан хипер патал гуда. ¹⁶ Захъ и парахда авачир маса хиперни ава, гьабурни За санал кІватІна кІанзава. Гьабурузни Зи ван чида. Зи хиперикай кьиле са чубан авай са суьруь жеда. ¹⁷ За Зи уьмуьр Заз цІийи кьилелай мад уьмуьр хъхъун паталай гузва, гьа и кардиз килигна Зун Зи Бубадиз* кІанни ийида. ¹⁸ Садани Завай Зи чан къачузвач, амма За адалай Жуван хушуналди гьил къачузва. Захъ Жуван чан гудай ва ам мад къахчудай ихтияр ава. И тапшуругъ Заз Зи Бубади* гана.

¹⁹ И гафари чувудрин* арада мад гьуьжетар туна. ²⁰ Абу-рукай гзафбуру лугъузвай:

— Ам жин* акатна пехъи хъанва. Чна Адаз вучиз яб гузва?

²¹ — А гафар жин* квайданбур туш, — лугъузвай муькуь-буру. — Жиндивай буьркьуьдан вилер ахъайиз жедани жал?

Иса кьабул тавун

²² ХъуьтІуьн вахт тир. Ярусалимда Аллагъдин КІвал* цІийи хъувунин сувар алукънавай. ²³ Иса Аллагъдин КІвалин* гьаятда Сулейманан айвандик* квай. ²⁴ Инал чувудар* Исадал алтІушна ва лагъана:

— Вуна чун кьве рикІин яз гьикъван гагъда тада? Вун Месигъ* ятІа, чаз ачухдиз лагъ.

²⁵ — За квез лагъанай, амма куьн Зи чІалахъ хъанач, — жаваб гана Исади. — За Зи Бубадин* тІварцІелай ийизвай крари Закай шагьидвал ийизва. ²⁶ Амма куьне Захъ иман ийизвач, куьн Зи хипер туш эхир. ²⁷ Зи хипери Заз яб гуда, Зазни гъабур чида, абур Зи гуьгъуьна гъатна жеда. ²⁸ За абуруз эбеди уьмуьр* гузва. Гъич са чІавузни абур я рекьидач, я Зи гъиляй абур садани акъуддач. ²⁹ Абур вири Заз гайи Зи Буба* виридалайни вине я, Зи Бубадин* гъиляй садавайни са затІни акъудиз жедач. ³⁰ Зунни Буба* сад я.

³¹ Инал чувудри*, Адал гъалчун патал, мад къванер гъилера хкъуна.

³² — Зи Бубадин* куьмекдалди За квез гзаф хъсанвилер авуна, — лагъана Исади. — За авунвай гъи хъсанвиляй квез Зун къванцин хура тваз кІанзава?

³³ — Вуна, Вун инсан яз, Жув Аллагъдиз барабар яз къазва, — жаваб яз лагъана чувудри*. — Вуна авур хъсан крарай ваъ, ви асивилиз* килигна, чаз Вал къванер гъалчиз кІанзава.

³⁴ — Куь Къанунда* «Аллагъди лагъана: куьн аллагъар я» лагъай гафар кхъенвачни мегер? — жаваб гана Исади. — ³⁵ Каламда* кхъенвайбур гъамиша къилиз акъатда. Аллагъди Вичин гафунин ван къвезвайбуруз аллагъар лугъузва. ³⁶ Бубади* Хкъягнавайди ва дуьньядиз Вичин къаст къиле тухуз Ракъурнавайди абурулай артухди я. За Зун Аллагъдин Хва* я лагъайла, вучиз куьне, Зун аси* хъанва лугъуз, Зак тахсирар кутазва? ³⁷ За ийизвай крар Зи Бубадин* крар туштІа, Зи чІалахъ жемир. ³⁸ Куьн Зи чІалахъ жезвачтІа, За ийизвай Зи Бубадин* крарин хъайитІани чІалахъ хъухъ. Зи крарихъ куьн чІалахъ хъайитІа, квез Зун Зи Бубадихъ* галаз сад тирди, Бубани* Захъ галаз сад тирди чир жеда.

³⁹ Гъа чІавуз чувудрин* къиле авайбуруз мад Ам къаз кІан хъхъана, амма Иса абурун гъиляй акъатна. ⁴⁰ Иса мад Ярдан вацІун а патаз хъфена, виликдай Ягъяди* инсанрив циз гъахъиз* тазвай чкадиз атана ва гъана амукъна. ⁴¹ Гзафбуру атана лугъузвай:

– Ягьяди* авур са ахьтин алапат авач, амма ада Иса-
дикай авур ихтилатар гьахъбур тир.

⁴² Ана авай гзаф инсанар Исади хъ ийизвай имандал
атана.

Лазарал чан хтун

11 ¹⁻² Бетан лугьудай хуьре Майрам ва адан вах Марта
яшамиш жезвай. Садра са дишегьлиди, Реббидин*
кIвачериз атирлу ягъ ягъна, вичин чIараривди михънай.
Гьа дишегьли и кьве вахакай сад – Майрам – тир.

Абурун стха Лазар азарлу хъанвай.

³ Вахари Исадин патав «Я Ребби*, Ви рикI алайди азар-
лу хъанва» лугьуз сад ракъурнай.

⁴ А хабар агакьайла, Исади лагъанай:

– А азарди адаз ажал гьидач, Лазар азарлу хъуни Ал-
лагьдал ва Адан Хцел баркалла гьида.

⁵ Исадиз Марта, Майрам ва Лазар кIандай. ⁶ Лазар
азарлу я лагъана хабар фад агакьнайтIани, Иса Вич авай
чкада мадни кьве юкьуз амукъна. ⁷ Идалай кьбулухъ Ада
Вичин тилмизриз* лагъана:

– Ша чун мад Ягьудиятдиз* фин.

⁸ – Я Муаллим! – лагъана тилмизри*. – Гьа и йикъа-
ра чувудриз* Ваз кьван гуз кIанзавай, амма Вуна мад
гъаниз физва.

⁹ – Йикъа цIикъвед сят авачни? – жаваб гана Исади. –
Инсан рекъай юкьуз физваз хъайитIа, ам кIвач галкIана
ярх жедач, адаз и дунья экуь яз аквазва. ¹⁰ Йифиз физ-
вайдан кIвач экв гвачирвиляй са затIунихъ галкIида.

¹¹ И гафар лагъана, Ада давамар хъувуна:

– Чи дуст Лазар ахварал фенва, Зун ам ахварай аву-
диз физва.

¹² Адан тилмизри* лагъана:

– Я Ребби*! Ам ахвариз фенватIа, сагъ хъжеда.

¹³ Иса ам кьенвайдакай рахазвай, амма тилмизриз*
Ам гьакIан ахварикай рахазвайдиди хъиз жезвай. ¹⁴ Инал
Исади ачухдиз лагъана:

– Лазар кьенва. ¹⁵ Куьн имандал гьидай хьтин са кар авунин фикир авайвиляй Зун икьван гагда аниз фенвачир. Зун и кардай шад я. Гила ша чун адан патав фин.

¹⁶ Кьветхвер лакIаб алай ТIумади тилмизриз* лагьана:

– Ша чунни Муаллимдихь галаз фин, Адахь галаз санал рекьин.

¹⁷ Иса Бетандиз атайла, Адаз Лазаран мейит кьуд йикъан вилик кьветIе динжарнавайди чир хьана. ¹⁸ Бетан Ярусалимдилай зур сятдин мензилда авай. ¹⁹ Майраман ва Мартадин патав кьенвай стхадин башсагълугьвал гуз гзаф чувудар* атанвай. ²⁰ Иса кьвезвайдакай хабар хьайила, Марта Адан вилик экъечIна; Майрам кIвале амай. ²¹ Мартади Исадиз лагьана:

– Я Ребби*! Вун ина авайIа, зи стха рекьидачир. ²² Амма заз чизва, исятдани вуч Вуна Аллагьдивай тIалабайIа, гьам Ада Ваз гуда.

²³ – Ви стхадал чан хкведа*, – лагьана Исади.

²⁴ – Къбияматдин юкьуз адал чан хкведайди* заз чизва, – лагьана Мартади.

²⁵ – Уьмуьр гузвайдини, кьейила чан хкизвайдини Зун я, – лагьана Исади. – Захь иман ийизвайди кьейитIани, адал чан хкведа*. ²⁶ Захь иман ийиз яшамиш жезвайди са чIавузни рекьидач. Вун и кардин чIалахь яни?

²⁷ – Эхь, Ребби*! – лагьана Мартади. – Вун Аллагьдин Хва* я, Вун и дуьньядиз атана кIанзавай Месигь* тирдахь зун агъазва.

²⁸ И гафар лагьана, Марта вичин вах Майраман патав хьфена. Ада Майрамаз чинеба эверна, лагьана:

– Муаллим ина ава, Ада ваз эверзава.

²⁹ И гафар ван хьанмазни Майрам тадиз къарагьна, Исадин патав фена. ³⁰ Иса хуьруьз гьахьнавачир, Ам Марта туьш хьанай чкадал аламай. ³¹ Майрамахь галаз кIвале ацукьна башсагълугьвал гузвай чувудар*, Майрам тади кваз кIваляй экъечIуниз килигна, адан гуьгьуьна гьатна фена. Абуруз Майрама, кьейи стха динжарнавай кьветIен патав фена, ишел ийизвай хьиз хьанай. ³² Майрам Иса

авай чкадиз атана. Ам акурла, Майрам Адан кІвачерик ярх хьана.

— Я Ребби*! — лагьана ада. — Вун ина авайтІа, зи стха рекьидачир.

³³ Майрам ва адахъ галаз атай чувудар* шехъзаваз акурла, Исадиз гьайифар хьана. ³⁴ Ада гьалаба кваз хабар кьуна:

— Куьне ам гьина эцигнава?

— Фена Жув килиг, я Ребби*! — жаваб гана абуру.

³⁵ Исадик шел акатна. ³⁶ Гьанал чувудри* лагьана:

— Аквазвани Адаз Лазар гьикьван кІанзавайтІа!

³⁷ Амма абурукай са бязибуру лагьана:

— Адавай буьркьубурун вилериз экв хкиз жезва, бес Адавай Лазар кьиникьикай хуьз жедачирни?

³⁸ Иса, гьайифдини хьиле куз, мейит авай кьветІин патав атана. КьветІин сивел кьван алай. ³⁹ Исади лагьана:

— Анлай кьван алуд.

Рагьметдиз фенвайдан ваха, Мартади, Адаз лагьана:

— Я Ребби*! Адак ни акатнава; ам ина аваз кьуд югъ я.

⁴⁰ — За ваз лагьаначирни, иман ийизватІа, Аллагьдин баркаллувал аквада? — лагьана Исади.

⁴¹ Кьейиди авай кьветІелай кьван алудна. Исади вилер цавуз хкажна, лагьана:

— Шукур хьуй Ваз, Буба*, Ваз Зи ван атана. ⁴² Зи ван Ваз гьамиша кьведайди Заз чизва, амма и гафар За инал алай халкъ патал лугьузвайбур я. Кьуй абур Зун Вуна ракурнавайдахъ агьурай.

⁴³ И гафарилай гуьгьуьниз Ада ван алаз лагьана:

— Лазар, экъечІ инай!

⁴⁴ Кьейиди анай кьецел экъечІна. Адал гьилерни кІвачер кутІуннавай кафанар аламай, адан чинни ягьлухдал кутІуннавай. Анал алайбуруз Исади лагьана:

— Адан гьилерни кІвачер ахьяя, адавай кьекъвез хьурай.

Исадин аксина къаст

⁴⁵ Майрамаз башсагьлугьвал гуз атай чувудриз* Исадин аламат акурла, гзафбур Адахъ ийизвай имандал атана.

⁴⁶ Абурукай са бязибур фарисейрин* патав фена, Исади авурдакай абуруз сугьбетна. ⁴⁷ Гья чІавуз чІехи хахамарни* фарисеяр* Меслягьатдиз* кІватІ хъана:

– Чна вуч авун лазим я? А касди гзаф аламатар къалурзава; ⁴⁸ Ам чна гьакІ туртІа, Адахъ вири халкъди иман ийида, гьаниз килигна, римвийрини атана чи Аллагьдин КІвал* барбатІда ва чи халкъ кърмишда.

⁴⁹ Абурукай гья йисуз кылин хахамдин* везифа хиве авай Каяфа тІвар алай касди лагъана:

– Квез са затІни чизвач. ⁵⁰ Битав са халкъ рекьидалди, са кас рекьин хъсан я. Гья и кар куь кыле гьатзавачни бес?

⁵¹ И гафар Каяфади вичи вичелай лагъай гафар тушир. Ам гья йисуз кылин хахамвиле* авайвиляй, халкъ къутармиш авун патал Иса рекьидайдакай Ада пайгъамбардиз* кас саягъда лагъанай. ⁵² Амма Иса тек са чувуд* халкъ патал рекьин лазим тушир. Ада дуьньядиз чкІанвай Аллагьдин вири веледрикай Вичин кыникъалди са халкъ авунни лазим тир. ⁵³ Гья йикъалай чувудрин* кыле авайбуру Иса ягъна кын меслят авуна. ⁵⁴ ГьакІ хъайила Иса мад чувудриз* аквадай чкайриз хъфенач, Ам баябан чуьлдин патав гвай Ифраим лугьудай шегьердиз фена. Ана Ам Вичин тилмизарни* галаз акъвазна.

⁵⁵ Чувудрин* Песах* сувар мукъва жезвай. Ярусалимдиз вири уьлкведай, Песах* суварилай вилик авуна кІандай михьивилер* авун патал, гзаф инсанар атанвай. ⁵⁶ Гья вахтунда чувудар* Исадихъ къекъвез хъанай. Абуру Аллагьдин КІвале* сада садавай хабар къазвай:

– Ваз чиз, Ам Песах* суварик къведани?

⁵⁷ ЧІехи хахамрини* фарисейри*, чпивай Иса къаз жедайвал, Ам авай чкадикай чпиз хабар ая лагъана виридаз эмир ганай.

Иса Мартадинни Майраман патав

12 ¹ Песах* суварилай ругуд югъ вилик, Иса Бетандиз атана. Ана къейидалай къулухъ вичел Ада чан хкай Лазар яшамиш жезвай. ² Лазаран кІвале Иса илифарна,

Адаз нянин суфра ахъайна. Марта абурун кылел-кІвачел элкъвезвай. Адахъ галаз суфрадихъ ацукънавайбурук Лазарни квай. ³ Майрама атирдин ни галай багъа гъери къачуна, са гирванка¹ къван Исадин кІвачериз ягъна ва вичин чІараралди Адан кІвачер михъна. КІвале атирдин хуш ни гъатна. ⁴ Исадин тилмизрикай* сад тир, гележегда Ам маса гудай Искарят Ягъуда* лагъана:

⁵ – Атирдин ни галай гъери пуд виш динардихъ^{II} вучиз маса ганач? А пул кесибриз гуз жедай эхир!

⁶ Ибур ада кесибрихъ рикІ кузвайвиляй ваъ, вич угъри тирвиляй лагъай гафар тир: тилмизрин* уртах пул хуъдай затІ адав жедаиди тир, ада мукъвал-мукъвал а пулдикай чуънуъхдай.

⁷ – Майрам секиндиз тур, – лагъана Исади. – А гъери ада Зун сура динжардай югъ паталди хвенва. ⁸ Кесибар гъамиша квехъ гала, Зун – гъамиша жедач.

⁹ Чувудрикай* гзафбуруз Иса Бетанда авайдакай хабар хъана. Гъавиляй абур, тек са Иса ваъ, гъакІ къейидалай къулухъ Ада чан хкай* Лазарни акун патал, гъаниз фена. ¹⁰⁻¹¹ Исадин патав атай гзаф чувудар*, Лазар себеб яз, Исадихъ ийизвай имандал атанай. Гъавиляй чІехи хахамри* Лазарни ягъна рекъин къетІна.

Иса Ярусалимдиз гъахъзава

¹² Гуъгъуънин юкъуз Ярусалимдиз суварик атай гзаф инсанриз аниз Исани къвезва лугъудай ван хъана. ¹³ Абур гъилера хурмадин тарцин хилер аваз Адан вилик экъечІна ва гъарайиз хъана:

– Гъасанна! Реббидин* тІварцІелай Къвезвайдаз шукур хъурай! Израилдин пачагъдиз шукур хъурай!

¹⁴ Иса, жегъил лам жагъурна, гъадал акъахна. И кар Каламда* кхъенвайвал хъана: ¹⁵ «КичІе жемир, Ярусалим-

^I 12:3 Са гирванка – 330 грамм жезва.

^{II} 12:5 300 динар къазанмишун патал адетдин зегъметчиди 300 юкъуз кІвалахун лазим жезвай.

дин халкъ, ингье жегьил ламрал алаз ви Пачагъ къвезва!»
¹⁶ И кар хъайи чІавуз Адан тилмизар* Каламда* кхьенвай гафар кьилиз акъатзавайдан гъавурда акъуначир. Амма гуьгъуьнлай, Иса баркаллу хъайидалай къулухъ, Каламда* кхьенвай гафар кьилиз акъатайди абуруз чир хъана.

¹⁷ Ана Исади Лазарал чан хкайвал* акур инсанар авай. Абуру Лазар Исадин эвердал къветІяй эхкъечІайдакай вирибуруз суьгъбетна. ¹⁸ Исади авур алааматдин кардикай хабар хъайивиляй халкъ Адан вилик экъечІна. ¹⁹ Фарисейри* чпи чпик лугъуз хъана:

– Аквазвани, квевай Адаз са затІни ийиз жезвач. Дуйнъя вири Гъадан гуьгъуьна гъатнава.

Иса грекрихъ галаз рахун

²⁰ Икрам ийиз сувариз атанвайбурун арада чувудар* туширбурукайни са къадар авай. ²¹ Абуру, Галилейда* авай Бетсаидадай тир Филипан патав атана, адаз лагъанай:

– Агъа! Чаз Иса акваз кІанзава.

²² Филипа, фена и гафар Андреяз лагъана, Андреяни Филипа фена Исадиз хълагъна. ²³ Исади жаваб яз лагъана:

– Инсандин Хва* баркаллу жедай вахт атанва. ²⁴ За квез лап рикІивай лугъузва: къуьлуьн твар чилел аватна пуч тахъайтІа, ам твар яз амукъда, амма ам чилел аватна терг хъайитІа, адалай гзаф тварар арадиз къведа. ²⁵ Жуван чан кІандайди чандикай магърум жеда, и дуйнъяда жуван чан такІанда вичин чан эбеди уьмуьр* патал хуьда. ²⁶ Ни Заз къуллугъзаватІа, гьам Зи гуьгъуьна аваз атун лазим я. Зун гъина хъайитІа, Зи къуллугъчини гъана хьун лазим я. Ни Заз къуллугъ авуртІа, Зи Бубадини* гъадаз хатур-гъуьрмет ийида.

²⁷ Зи рикІи рикІ незва; За гъикІ лугъун: «Буба*, Зи кьилел къведайдакай Зун хуьх». Зун гъа и кар паталди атанва. ²⁸ Буба*, Ви баркаллувал къалурал!

Гъа чІавуз цаварилай ван атана:

– За квез Зи баркаллувал къалурнай ва мадни къалурда.

²⁹ И ван хъайи инал алай халкъди лагъана:

– Ибур цавун кьукьрумар я.

Муькуьбуру лагъана:

– Адахъ галаз Малаик рахана.

³⁰ Адан гьакъиндай Исади лагъана:

– Цаварилай а ван Зун патал ваъ, куьн патал атанвайди я. ³¹ Гила и дуйньядин дуван ийидай вахт хьанва; дуйнья гъиле кьунвай Иблис гила-мад чукурда. ³² Зун чилелай хкаж авурла, За вири Жувал желб ийида.

³³ И гафар лугьуналди Ада Вичиз гьихьтин кьиникъ кьисметнаватIа кьалурзавай.

³⁴ Халкъди Адаз лагъана:

– Чаз Къанундай* чизва хьи, Месигъ* атайла, ам гьа-мишалугъ яз чи патав гумукьда. Амма Вуна Инсандин Хва* цавуз хкаж хъжеда лугьузва. А Инсандин Хва* Вич вуж кас я?

³⁵ – Са тIимил вахтунда квехъ галаз Экв амукуьда, – жа-ваб гана Исади. – Экв амай кьван гагьда куьн, мичIера гьат тийидайвал, куь рехъди вач. МичIерай физвайдаз вич гьиниз физватIа чир жедач. ³⁶ Квекай Экуьнин веледар хьун патал Экв квехъ галаз амай кьван гагьда Экуьнихъ иман ая.

И гафар лагъана куьтягъ хьайила, Иса абурукай кьа-кьатна чуьнуьх хьана.

Чувудри иман тавун

³⁷ Исади инсанрин вилик икьван аламатар авунатIа-ни, абуру Адахъ иман ийизвачир. ³⁸ Гьа икI Яшай пай-гьамбардин* гафар кьилиз акъатнай. А гафар ихьтинбур я: «Я Ребби*, чна лагъай гафарин вуж чIалахъ хьанай кьван? Реббидин* кьуват низ акунай кьван?» ³⁹ Вичин ктабда маса чкадал Яшай пайгьамбарди* инсанривай вучиз иман ийиз жезвачтIа мад лагъанай: ⁴⁰ «Ада абурун вилер буьркьуь, рикIерни кIеви авуна. Ада и кар, абуруз вилералди затIни такун патал ва рикIералди затIни кьа-тIун тавун патал, авуна. Гьавилияй абурувай Аллагьдихъ элкъвена чеб сагьар хьия лугьуз жезвач». ⁴¹ Ибур Яшай

пайгъамбарди* Исадин баркаллувал гьихьтинди жедатІа аян тирвиляй лагъай гафар тир.

⁴²Гъакимрикайни гзафбур Исадихъ ийизвай имандал атанай, амма чеб фарисейри* синагугдай* чукуруиз кичІела, абуру а кар ачухдиз хиве къазвачир. ⁴³Абуруз чпин тариф Аллагъди ийизвайдалай гзаф инсанри авуна кІанзавай.

Исади ийидай дувандикай

⁴⁴Исади ван алаз лагъана:

— Захъ иман ийизвайда тек са Захъ ваъ, гъакІни Зун Ракъурнавайдахъ иман ийизва. ⁴⁵Зун аквазвайдаз Зун Ракъурнавайдини аквазва. ⁴⁶Захъ иман авурбур мичІе амуць тавун патал, Зун Эқв яз дуьньядиз атана. ⁴⁷Зи гафар ван хъайи, амма За лагъайвал тавурбурун дуван За ийидач. Зун дуьньядин дуван ийиз ваъ, дуьнья къутармишиз атанвайди я. ⁴⁸Зун негъ ийизвайдаз ва Зи гафар къабул тийизвайдаз дуванбег ава, Зи гафари адан дуван Къияматдин юкъуз ийида. ⁴⁹Зи гафар За Жува Жувакай туькІуьрна лугъузвайбур туш. Вуч ва гъикІ лагъана кІандатІа, Зун ракъурнавай Зи Бубади* Зал тапшурмишнава. ⁵⁰Адан Ітагъкимди эбеди уьмуьрдал* гъидайди Заз чизва. Гъа икІ, Заз Бубади* вуч лагъанатІа, Зани гъам лугъун хъийизва.

Тилмизрин кІвачер чуьхуьн

13 ¹Чувудрин* Песах* суварин вахт мукъва жезвай. Исадиз Вич и дуьньядай Бубадин* патав хъфидай вахт атанвайди чизвай. И дуьньяда Вичихъ галаз санал хъайибур Вичиз гъикъван пара кІан ятІа, Ада эхирдалди къалурна. ²Вири нянин суфрадихъ ацукънавай. Исадиз хаинвал авунин фикир Иблисди Симун Искариятан хва Ягъудан* рикІе тунвай. ³Исадиз Вич Аллагъдин патавай атанвайди ва Аллагъдин патав хъфидайди чизвай. ГъакІни Адаз Аллагъди вири Вичин ихтиярда тунвайдини чизвай. ⁴Ам суфрадихъай къарагъна, Ада винелай алуькІнавай парталар хтІунна, юкъва дасмал туна. ⁵Ахпа Ада лигенда яд цана, Вичин тилмизрин* кІвачер чуьхуьз,

юкьва авай дасмалдалди михьи ийиз эгечІна. ⁶ Гьа икІ нубат Симун-Петрудал агакьна.

— Я Ребби*! — лагьана Исадиз Петруди. — Ваз рикІивайни зи кІвачер чуьхуьз кІанзавани?

⁷ — За ийизвай кардин гьавурда вун исятда ваь, адан гьавурда вун геж акьада, — жаваб гана Исади.

⁸ — Вуна зи кІвачер гьич са чІавузни чуьхуьз тахьуй, — лагьана Петруди.

— За абур чуьхуьн тавуртІа, вакай Зи тилмиз* жедач, — лагьана Исади.

⁹ — Я Ребби*! — лагьана Симун-Петруди. — АкІ ятІа, са кІвачер ваь, гьилерни, кьилни чуьхуьх.

¹⁰ — Вири беден чуьхвенвайда тек са кІвачер чуьхуьн лазим я, — лагьана Исади, — вучиз лагьайтІа адан беден михьи я; куьнни михьи я, амма вири — ваь.

¹¹ Вич ни маса гудатІа Адаз чизвай, гьакІ хьайила Ада «Куьн вири михьи туш» лагьанай. ¹² Тилмизрин* кІвачер чуьхвена, Вичин пекер ахлукІайла, Ада хтана суфрадихь ацукьна, абуруз лагьана:

— За авурдан гьавурда куьн гьатнани? ¹³ Куьне Заз «Я Ребби*», «Муаллим» лугьузва. ГьакІ лугьунал куьн гьахь я, Зун куьне лугьузвайди я. ¹⁴ За, куь Муаллимди ва Реббиди*, куь кІвачер чуьхвенатІа, куьнени сада садан кІвачер чуьхуьн лазим я: ¹⁵ За квез чешне кьалурнай, За квез авурвал куьнени ая. ¹⁶ За квез лап рикІивай лугьузва: нуькер вичин иесидилай артух туш, илчини* вич ра-кьурайдалай артух туш. ¹⁷ Гила квез и кар чизва, куьне гьакІ ийиз хьайитІа, куьн бахтавар жеда. ¹⁸ Зун квекай виридакай рахазвач. За хкягьнавайбур Заз чизватІани, Каламда* кхьенвай ихьтин гафарни кьилиз акьатун лазим я: «Захь галаз фу тІуьрди Заз акси хьана». ¹⁹ И кІвалахар кьиле фидай чІавуз куьне Зун гьакьикьатда Вуж ятІа Гьам Тирдан чІалахь хьун патал, За квез и гафар исятда виликамаз лугьузва. ²⁰ За квез лап рикІивай лугьузва: За ракьурай кас кьабулдайда Зунни кьабулда ва Зун кьабулдай касди Зун Ракьурайдини кьабулда.

Ягьуда Иса маса гун

²¹ Ахпа Исади чІехи гьалаба кваз лагьана:

– За квез лап рикІивай лугьузва: квекай сада Зун ханвилелди маса гуда.

²² Ам никай рахазватІа тийижиз, Адан тилмизар* сад садаз килигиз амукьна. ²³ Исадин рикІ алай са тилмиз* Адав агатна ацукьнавай. ²⁴ Симун-Петруди адаз, Исадивай хаин вуж ятІа чирун патал, ишара* авуна. ²⁵ Ада, Исадихъ алгьана, «Ам вуж хьуй, я Ребби*?» лагьана Адавай жузуна.

²⁶ – Ам, куруна авай хуьрекдик фан кІус кягьна За низ гайитІа, гьам я, – жаваб гана Исади.

КІус кягьна, Ада ам Симун Искариятан хва Ягьудав* вугана. ²⁷ Фан а кІус кьачурдалай кьулухъ, Ягьудак* гьасятда ШейтІан акатна. Гьа чІавуз Исади лагьана:

– Вуна ийидай кар фадамаз ая.

²⁸ И гафар Исади адаз вучиз лагьанатІа, ацукьнавай-бурукай касни гьавурда гьатнач. ²⁹ Абуруз Ягьудав* чпин уртах пул хьуниз килигна, Исади адаз Сувариз чпиз герек затІар кьачу, я тахьайтІа кесибриз затІ-матІ це лагьайди хьиз хьана. ³⁰ Ам фан кІус кьачуна гьасятда кІваляй экъечІна. Йиф тир.

Исадин цІийи весият

³¹ Ягьуд* экъечІайла, Исади лагьана:

– Инсандин Хци* Вичин баркаллувал кьалурдай вахт алукуьнава. Гьа идалди Аллагьди Вичин баркаллувални кьалурда. ³² Инсандин Хци* Аллагьдин баркаллувал кьалурзава, Аллагьдини Вичин баркаллувал Инсандин Хциз* багьишда. И кар лап мукьвара жеда.

³³ Веледар! Квехъ галаз Зун яргьалди акъваздач: Куьн Захъ кьекъвез жеда. За виликдай чувудриз* лагьанай: «Зун физвай чкадиз квевай кьвез жедач». Гьа и гафар гила За квезни лугьузва. ³⁴ За квез цІийи весият ийизва: садаз сад кІан хьухъ. Заз куьн гьикІ кІандайтІа, квезни

куьн сад садаз гьакI кIан хьун лазим я. ³⁵ Квез садаз сад кIан хьайила, гьар са касдиз куьн Зи тилмизар* тирди чир жеда.

Петруди кьил къакъудуникай

³⁶ Симун-Петруди Исадиз лагъана:

— Я Ребби*! Вун гьиниз физва?

— Зун гьиниз физватIа, вавай Захъ галаз исятда къвез жедач, амма ахпа Зи гуьгъуьна аваз вунни къведа, — жаваб гана Исади.

³⁷ — Я Ребби*! — хабар къуна Петруди. — Вучиз Завай Вахъ галаз исятда къвез жедач? Вун патал за Зи чанни гуда.

³⁸ — Вуна Зун патал чан гуда лугъузвани? — жаваб гана Исади. — За ваз лап рикIивай лугъузва: кIекре гьарайдалди вуна пудра Закай кьил къакъудда.

Исади инсанар Аллагъдин патав гьун

14 ¹ Исади лагъана:
— Куьне рикIи рикI немир. Аллагъдихъ иман ая, Захъни иман ая. ² Зи Бубадин* кIвалера яшамиш жедай гзаф чкаяр ава. АвачиртIа, За квез лугъудайни: Зун квез чкаяр гьазуриз физва? ³ Фена чкаяр гьазурайла, куьнни Зун авай чкада хьун патал, За хтана куьнни хутахда. ⁴ Зун физвай чкадин рехъ квез чида.

⁵ ТIумади лагъана:

— Я Ребби*! Вун гьиниз физватIа, чаз чизвач. Чаз Вун физвай рехъ гьикI чир хьурай?

⁶ Исади лагъана:

— Зун рехъни я, гьахъни я, уьмуьрни; Зун арада авачиз Бубадин* патав садавайни физ жедач. ⁷ Квез Зун чир хьанайтIа, квез Зи Бубани* чир жедай. Къедлай къулухъ квез Ам чизва ва квез Ам акунай.

⁸ — Я Ребби*! — лагъана Филипа. — Вуна чаз Буба* къалура, чаз Ам акун бес жеда.

⁹ — Зун квехъ галаз икъван вахт хьанватIани, ваз Зун чир хьаначни, Филип? — лагъана Исади. — Зун акурдаз

Бубани* акунва; идалай гуьгьуьниз «Вуна Чаз Буба* кьа-
лура» лугьудай гафар вуч лагьай чІал я? ¹⁰ Зун Бубада*
авайдахь, Бубани* За авайдахь вун чІалахь жезвачни бес?
Квез лугьузвай гафар За Жува Жувакай туькІуьрна лугьуз-
вайбур туш. Зунни Вич сад хьанвай Буба* я Вичин крар
ийизвайди. ¹¹ Буба* За ава, Зун Бубада* ава лугьудай зи
гафарин чІалахь хьухь. Куьн зи гафарин чІалахь жезвачтІа,
гьич тахьайтІа За ийизвай крарихь хьайитІани агьугь.
¹² За квез лап рикІивай лугьузва: Зун Зи Бубадин* патав
хьфизва, гьавиляй Захь иман ийизвайда За вуч авуртІа
гьам ийида, гьатта За авурдалай артухни ийида. ¹³ Куьне
Заз Зи тІварцІелай ая лагьай вуч хьайитІани За ийида.
Гьа икІ Хци Бубадин* баркаллувал кьалурда. ¹⁴ Зи тІвар
кьуна куьне вуч тІалабайтІа, За гьам кьилиз акьудда.

Пак Руьгь хиве кьун

¹⁵ Квез Зун кІан ятІа, куьне Зи весиятар кьилиз акьуд-
да. ¹⁶ За Бубадиз* минетда, Адани квез цІийи Насигьат-
чи гуда. Ам даим квехь галаз амуькьда. ¹⁷ А Насигьатчи
Гьакъикъатдин Руьгь* я. Дуьньядиз Ам акунач ва чидач,
гьавиляй дуьньядивай Ам кьабулизни жедач. Квез Ам
чизва, вучиз лагьайтІа Ам квехь галаз амуькьзава ва Ам
кве жеда. ¹⁸ За куьн етимвиле тадач, Зун элкьвена куь
патав хкведа. ¹⁹ Са кьадар вахтундилай Зун дуьньядиз
ахквадач, амма квез Зун ахквада, вучиз лагьайтІа Зун
яшамиш жезва, куьнни яшамиш жеда. ²⁰ Гьа юкьуз квез
чир жеда: Зун Бубада* ава, куьн За ава, Зунни – кве ава.
²¹ Низ Зун кІанзаватІа, ада Зи весиятар кьилиз акьудда.
Зун кІандайди Зи Бубадизни* кІан жеда. Зазни кІан жеда
ва За Жув Адаз кьалурда.

²² Искарят тушир Ягьуда* Адавай хабар кьуна:

– Я Ребби*! Вучиз Вуна Вун чи патав кьведа лугьуз-
ва? Бес Вун вири дуьньядин вилик атун лазим тушни?

²³ – Низ Зун кІандатІа, гьада Зи гаф кьилиз акьуд-
да, – жаваб гана Исади. – Зи Бубадизни* гьам кІан же-
да; гьа чІавуз Чун а касдин патав кьведа ва адахь галаз

амукьда. ²⁴ Зун кІан тийизвайда За лагъайвал ийизвач. За квез лугъузвай гафар Зибур ваъ, Зун ракъурнавай Зи Бубадинбур* я. ²⁵ Ибур За квез Зун куъ арада амаз лугъузвайди я. ²⁶ Зи тІварцІелай Бубади* куъ патав ракъурдай Насигъатчи, яни Пак Руьгъди* квез вири чирда ва За квез лагъайбур вири куъ рикІел хкида. ²⁷ За квез и дуйнъяди тагудай хътин архайинвал тазва. РикІик къамир! КичІе жемир! ²⁸ За лагъайди квез ван хъанани? Зун куъ патавай хъфизва, ва амма элкъвена хкведа. Зи Буба* Залай артух я, гъавиляй квез Зун кІандайтІа, Зун Бубадин* патав хъфизва лагъай гафуни куън шадардай. ²⁹ И кар арадал атайла куъне иман авун патал, За квез виликамаз лугъузва. ³⁰ Ина квехъ галаз ихтилатар ийидай вахт Захъ амач, и дуйнъядал агъавалзавай Иблис Заз акси яз экъечІзава. Адаз Зал агъавалдай са ихтиярни авач. ³¹ Амма дуйнъядиз Заз Зи Буба* кІанзавайди ва Зи Бубади* Зал тапшурмишнавай крар ийизвайди чир хъун лазим я. Къарагъ, чун инлай хъфин.

Иса – ципицІ чІере

15 ¹Зун ципицІдин халисан ЧІере я, Зи Бубани* ципицІбан я. ² Бегъер тегъидай Зи гъар са хел Ада атІузва, бегъер гъидай гъар са хел, амайдалайни гзаф бегъер гъурай лугъуз, Ада михъзава. ³ Зи гафариз яб гана куън михъи хъанва. ⁴ Куън Захъ галаз хъухъ, Зунни квехъ галаз жеда. ЧІередикай атІай хилевай гъикІ бегъер гъиз жедачтІа, гъакІ квевайни Закай чараз бегъер гъиз жедач. ⁵ Зун ЧІере я, куън – хилер. За вуж аватІа ва Зун не аватІа, гъада бул бегъерни гъида, амма Зун галачиз квелай затІни алакьдач. ⁶ Вуж За амукъдачтІа, гъам гадарнавай хел хъиз жеда, ам къурада, ахътин хилер кІватІна цІуз вегъида, абур куда. ⁷ Куън За амукъайтІа, Зи гафарни куъ рикІе хъайитІа, гъа чІавуз квез вуч кІан хъайитІани, тІалаб ая, квез гуда. ⁸ Зи тилмизар* яз куъне бул бегъер гъиз жеда, гъадалди Зи Бубади* Вичин баркаллувал къалурда. ⁹ Зун Бубадиз* кІанзавайвал, Зазни куън кІанзава. Зи кІаниви-

ликай яргьал жемир. ¹⁰ За Зи Бубадин* весиятар кьилиз акъудзавайвиляй Зи Бубадиз* Зун кІанзавайди я. Куьне Зи весиятар кьилиз акъудайтІа, Зазни куьн кІан жеда. ¹¹ За и гафар Зи шадвал квехъ галаз хьурай, куь шадвал ацІайди хьурай лугьуз лагьанвайди я. ¹² За квез ихьтин весият ийизва: Зун квез кІани тирвал, квезни садаз сад кІан хьухъ. ¹³ Виридалайни чІехи кІанивал — жуван дустар патал чан гун я. ¹⁴ За лугьузвай гафар куьне кьилиз акъудзаватІа, куьн Зи дустар я. ¹⁵ ЛукІраз вичин агъади вучзаватІа чир жедач. За жуван Бубадивай* ван хъайи кьван вири квез чирна. Гъавиляй мад За квез лукІар лугьузмач. Куьн Зи дустар я. ¹⁶ Зун куьне хкягънач, куьне ийидай крарин емишар китІидайбур тахьун патал, куьн хкягъайди Зун я. Куьне Зи Бубадивай* Зи тІварцІелай вуч тІалабайтІа, квез вири гуда. ¹⁷ Ингье квез Зи весият: садаз сад кІан хьухъ.

Дуьньядиз Исани тилмизар такІан хьун

¹⁸ Дуьньядиз куьн такІан ятІа, рикІел хухъ, адаз Зун квелайни вилик такІан тир. ¹⁹ Куьн и дуьньядин веледар тиртІа, дуьньядиз куьн вичинбур хьиз кІан жедай. Амма куьн и дуьньядин веледар туш; виридакай хкягъна, и дуьньядай За куьн къачурвиляй дуьньядиз куьн такІан я. ²⁰ За квез «Нуькер вичин иесидилай артух туш» лагъай гаф рикІел хкваш. Зун хурук кутунватІа, куьнни хурук кутада; дуьньяди Зи гаф кьилиз акъудзавайтІа, ада куь гафни кьилиз акъуддай. ²¹ Инсанриз Зун Ракъурнавайди течизвайвиляй, Зун себеб яз абуру куьн хурук кутунва. ²² За атана зи гафар абуруз лагьаначиртІа, абурук тахсир жедачир. Амма Зун атанва, абурухъ чеб гъахъардай са делилни авач. ²³ Низ Зун такІан ятІа, адаз Зи Бубани* такІан я. ²⁴ Залай гъейри, садавайни тежедай крар За абурун арада тавунайтІа, абурук тахсир жедачир. Амма абуруз За авур кьван крар вири акунатІани, абуруз Зунни Зи Буба* такІан я. ²⁵ Гъа и саягъда абурун Къанунда* кхьенвай «Зун себеб авачиз суз такІан хъана» лугьудай гафар

кбилиз акъатна. ²⁶ За Бубадин* патавай квез Насигъатчи ракъурда. Ам — Гъакъикъатдин Руьгъ* — Бубадин* патавай куь патав къведа ва Зи гъакъиндай квез шагъидвал ийида. ²⁷ Куьнени Закай шагъидвал ийида: куьн Захъ галаз лап гъа сифте йикъалай хъайибур я.

16 ¹ — За квез ибур, куьне жуван иман квадар тавун патал, лагъайбур я.

² Синагугдай* куьн чукурда; гъатта ахътин вахт къведа хьи, куьн ягъна къейи инсанри чпи Аллагъдиз хуш жедай кар авуна лагъана фикирда.

³ Я Зи Буба*, я Зун чин тийидайвиляй абуру гъакI ийида.

⁴ Амма идакай За квез авиляй ахъайна хьи, а йикъар атайла, За лагъайбур куьне рикIел хкун лазим жеда. Сифтедилай За квез и гафар лагъаначир, вучиз лагъайтIа Зун Жув квехъ галай.

Пак Руьгъдин крар

⁵ Гила Зун Жув Ракъурайдан патав хъфизва. Квекай садани «Вун гъиниз хъфизва?» лагъана, Завай хабар къазвач. ⁶ Вири и крарикай За квез ахъайна лугъуз куь рикIер хажалатдив ацIанва. ⁷ Амма За квез авайвал лугъузва: Зун хъфейтIа, квез хъсан жеда, Зун хъфин тавуртIа, Насигъатчи куь патав къведач. Зун хъфейла, За Ам куь патав ракъурда. ⁸ Ам атайла, Ада дуьньядин дуван гунагъдиз, гъакъикъатдиз ва дувандиз килигна ийида. ⁹ Ада Захъ иман тавунин гунагъни инсанриз къалурда. ¹⁰ Зун Зи Бубадин* патав хъфида ва квез Зун мад ахквадач. И карди инсанриз гъакъикъат чирда. ¹¹ Дуьньядал агъавалзавай Иблисдин дуван авунва. И карди инсанриз дуван вучятIа чирда. ¹² Захъ квез лугъудай гзаф гафар ама, амма куьн патал абур къадардилай артух жеда. ¹³ Гъакъикъатдин Руьгъ* атайла, Ада куьн дуьз рекъяй тухуда. Ада лугъудай гафар Вичи Вичикай туькIуьрна лугъузвайбур жедач, Ада квез Вичиз ван жезвай гафар лугъуда, инлай къулухъ жедай крарикайни Ада квез хабарда. ¹⁴ Ада квез

гудай хабарар Завай къачурбур жеда. Гья саягъда Ада Зи баркаллувал къалуриз жеда. ¹⁵ Бубадихъ* вуч аватІа, Захъ авайдини гьам я. Гъавиляй За квез лагъанай: Ада квез гудай хабарар Завай къачурбур жеда. ¹⁶ Са тІимил чІавалай квез Зун ахквадач, ахпа са куьруь вахтундилай квез Зун мад ахквада.

Пашманвал шадвилиз элкъуьн

¹⁷ Инал Исадин тилмизрикай* са бязибуру чпи чпиз лагъана:

– Ада лугъузва: «Са тІимил вахтундилай квез Зун ахквадач, ахпа са куьруь вахтундилай квез Зун мад ахквада» ва «Зун Бубадин* патав физва». Им вуч лагъай чІал я?

¹⁸ Абуру мад лагъана:

– «Са тІимил вахт» вуч лагъай чІал я? Ада лугъузвайдан гъавурда чун гъатзавач.

¹⁹ Тилмизриз* суалар гуз кІанзавайди Исади къатІана, Ада лагъана:

– Куьне сада-садавай За лагъай «Са тІимил вахтундилай квез Зун ахквадач, ахпа са куьруь вахтундилай квез Зун мад ахквада» лагъай гафарикай жузазвани? ²⁰ За квез лап рикІивай лугъузва: куьне – шел-хвал, дуьньяди – шадвилер ийида. Куьне хажалатар чІугвада, амма куь хажалатар шадвилериз элкъведа. ²¹ Дишегълиди аял хадай вахт атайла, тІалри адаз азабар гуда. Аял хъайидалай къулухъ адан рикІелай вичиз тІар хъайиди фида, ам дуьньядал инсан акъалтна лугъуз шад жеда. ²² Куьнни гьакІ хажалатдик акатнава. Амма Заз куьн мад ахкурла, куь рикІерни шадвиливди ацІуда. Куь а шадвал гъич садавайни къакъудиз жедач. ²³ Гья юкъуз куьне Завай са затІуникайни хабар къадач. За квез лап рикІивай лугъузва: куьне Зи Бубадивай* Зи тІварцІелай вуч тІалабайтІани, гьам Ада квез гуда. ²⁴ Къедалди куьне Зи тІварцІелай са затІни тІалабнач. ТІалаб ая – квез гуда. Гья чІавуз куь шадвал ацІайди жеда.

Дуьньядал гъалиб хьун

²⁵ Гилалди За куьн кьисаяр мисал гъиз гъавурда тваз-вай, амма Зун квехъ галаз кьисайралди рахан тийидай вахт къвезва. Гъа чIавуз Зун квехъ галаз Бубадикай* ачухдиз рахада. ²⁶ Гъа чIавуз куьне Зи тIварцIелай Буба-дивай* тIалабда; За квез лугъузва хьи, Бубадивай* куьн патал мад са карни За тIалаб авун лазим хъжедач. ²⁷ Квез Зун кIан хъана ва куьн Зун Аллагъдин патавай атайдахъ агъана. Гъавиляй Бубадиз* Вичизни куьн кIанзава. ²⁸ И дуьньядиз Зун Бубадин* патавай атана. Гила Зун, дуьнья туна, Бубадин* патав хъфида.

²⁹ Исадин тилмизри* Адаз лагъана:

— Гила Вуна кьисайралди ваъ, ачухдиз лугъузва. ³⁰ Ваз виридакай хабар авайди гила чаз чир хъанва. Ваз суалар гудалди Вуна жавабар гузва. ГъакI хъайила Вун Аллагъ-дин патавай атанвайдахъ чун агъазва.

³¹ — Гила куьн имандал атанвани? — хабар кьуна Иса-ди. — ³² Гила, вахт атана мукъвал хъанва, Зун текдиз туна, куьн гъар сад санихъ чкIида. Амма Зун тек туш, Захъ Зи Буба* гала. ³³ И вири гафар За квез, куьн Захъ галаз сих хъана, Зи патай квез архайинвал гун патал, лагъайди я. И дуьньяда куьне азиятар чIугвада, амма викIегъ хьухъ: Зун дуьньядал гъалиб хъана.

Исадин дад-бидад

17 ¹ Исади, и гафарилай кьулухъ вилер цавуз хкаж-на, лагъана:

— Вахт хъанва, Буба*. Жуван Хцин баркаллувал къа-лура, Хцини Ви баркаллувал къалурда. ² Вуна Адан патав гъидай гъар садаз Ада эбеди уьмуьр* гун патал. Вуна чан алай къван вири Адан ихтиярда тунва. ³ Эбе-ди уьмуьр*, лагъайтIа, авай-авачир сад Аллагъ тир Вун ва Вуна ракъурнавай Иса Месигъ* чир хьун я. ⁴ Вуна Заз чилел ая лагъанвай кар За кьилиз акъудна. Гъа идалди За Ви баркаллувал къалурна. ⁵ Гила, Буба*, дуьнья халкъ

ийидалди Зун ви патав гвайла, Зал алай хьтин баркалла
Вуна Зав вахце. ⁶И дуьньяда Вуна Зав агудай инсанрин
вилик За Ви тIвар чирна. Абур вибур тир, Вуна абур Зи
патав гъана. Абуру Ви гаф кьилиз акъудна. ⁷Вуна Заз гайи
къванди вири Валай къвезвай чIал гила абуруз чир хъан-
ва. ⁸Вуна Заз лагъай гафар За абурал агакъарна, абуруни
а гафар къабулна. Гила абуруз Зун Ви патавай атайди
гъакъикъатда чир хъанва ва Зун Вуна ракъурайдахъ абур
агъанва. ⁹Абурун паталай За Ваз минетзава. Дуьньяда
авай вирибурун паталай ваъ, са гъабурун паталай. Абур
вибур тир, Вуна абур Заз гана. ¹⁰Захъ авай вири Види я,
Вахъ авай вири Зиди я. Абуру чпин краралди виридаз
Зи баркаллувал къалурда. ¹¹Зун мад и дуьньяда акъваз-
дач, Зун Ви патав хквезва. Абур, лагъайтIа, и дуьньяда
амукъзава. Я Пак* Буба*, абур Заз Вуна гана, Жуван
къуватдалди абур хуъх; къуй абур чун хьиз сад хьурай.
¹²Зун абурухъ галамай къван гагъда Ви тIварцIелай Заз
ганвай къуватдалди За абур хуъзвай. За абур хвена ва
абурукай гъич садни терг хъанач. Пак Каламда* кхъен-
вайди кьилиз акъатун патал къиникъ къисмет хъайи сад
телеф хъана. ¹³Гила Зун Ви патав хквезва. За ийизвай
хьтин шадвилив гъабурни ацIун патал, За и вири гафар
абурухъ галаз и дуьньяда санал амаз лугъузва. ¹⁴Ви гаф
За абурал агакъарна, амма дуьньяда авайбуруз абур лап
такIан хъанва, вучиз лагъайтIа Зун хьиз гъабурни и дуь-
ньядикай туш. ¹⁵За Ваз абур и дуьньядай къахчун патал
минетзавач, За Вавай абур чIурудакай хуьн тIалабзава.
¹⁶Зун дуьньядикай туширвал, гъабурни дуьньядикай туш.
¹⁷Жуван гъакъикъатдив абур пак* ая. Ви гаф гъакъикъат
я. ¹⁸Вуна Зун и дуьньяда авайбурун патав ракъурайвал,
Зани абур и дуьньяда авайбурун патав ракъурна. ¹⁹Абур
гъакъикъатдани пак* хьун патал, За Жув пакарзава*. ²⁰За
ийизвай минет са гъабур ваъ, абурун гафариз яб гана Захъ
иман ийидайбур патални я. ²¹Зун Ва ава, Вунни За ава.
Абур – сад хьурай ва Ча аваз хьурай. Гъа чIавуз дуьнья
Зун Вуна ракъурайдахъ агъада. ²²Зунни Вун гьикI сад

ятІа, гъабурни гъакІ сад хъурай. Гъавиляй За гъабурузни Вуна Заз гайи хътин баркаллувал гана. ²³ Зун абура ава, Вунни За ава. Абурухъни гъа ихътин тамам садвал хъурай. Гъа чІавуз Ваз, Зун хъиз, гъабурни кІанзавай чІал дуьньядиз чир жеда ва Зун Вуна ракъурайди тирдахъ дуьнья агъада. ²⁴ Буба*, гъеле дуьнья халкъ жедалди Ваз зун кІандай ва Вуна Заз баркаллувални ганай. Гъавиляй Заз, Вуна Зав агудай и баркаллувал акун патал, Заз абур Зун гъина хъайитІа, гъана хъанайтІа кІандай. ²⁵ Гъахъ гвай Буба*! Дуьньядиз Вун чизвач, амма Заз Вун чизва. Зун Вуна ракъурнавайди ина авайбурузни чир хъанва. ²⁶ Ваз Зун кІандайвал, гъабурни кІан хъун патал, За абуроз Вун Вуж ятІа къалурна ва мадни къалурда. Гъа и саягъда Зун абура ава.

Иса кьун

18 ¹ И гафар лагъана куьтягъ хъайила, Иса Вичин тилмизарни* галаз Кедрун вацІалай элячІна багъ авай патаз фена, гъана акъвазна. ² А чка Иса маса гайи Ягъудазни* чизвай, вучиз лагъайтІа Иса мукъвал-мукъвал Вичин тилмизарни* галаз аниз къведай. ³ Римдин* аскерар галай Ягъуд* чІехи хахамрини* фарисейри* ракъурнавай къуллугъчияр галаз багъдиз атана. Абурув виридав яракъар, чирагъар ва шемгъалар гвай. ⁴ Вичин къилел къведай вири крар виликамаз чизвай Исади, абурун вилик экъечІна, лагъана:

— Куьн нихъ къекъвезва?

⁵ — Назаретви Исадихъ, — жаваб гана абуру.

— Ам Зун я, — лагъана Исади.

Абурухъ галаз Иса маса гудай Ягъудни* акъвазнавай.

⁶ Ада «Ам Зун я» лагъайла, абур садлагъана къулухъ хъана, ахпа Адан вилик ярх хъана.

⁷ — Куьн нихъ къекъвезва? — мад хабар къуна Исади.

— Назаретви Исадихъ, — лагъана абуру.

⁸ — За квез лугъузва: Ам Зун я, — жаваб гана Исади. — Куьн Захъ къекъвезатІа, абурок къгъмир, акъатна фирай.

⁹ Ада икІ, Вичи садра лагъай ихьтин гафар кьилиз акъатун патал, лагъайди тир: «Вуна Заз гайибурукай За садни квадарнач».

¹⁰ Тур гвай Симун-Петруди тур акъудна, кьилин хахамдин* лукІ ягъна адан эрчІи яб атІана галудна; лукІран тІвар Малх тир. ¹¹ Амма Исади Петрудиз лагъана:

— Тур къакъара хтур. Бубади* Зав вуганвай гъам-пияла хъун тавуна жедани?

¹² Гъанал аскерри, абурун кьилевайда ва чувудрин* кьуллугъчийри Иса кьуна кутІунна. ¹³ Сифте Ам абуру Гъанасан патав тухвана; ам Каяфадин яран буба тир. Каяфа а йисуз кьилин хахам* тир. ¹⁴ Халкъ патал сад кьейитІа хъсан жеда лугъуз, чувудриз* меслят къалурай Каяфа гъам тир.

Петруди кьил къакъудун

¹⁵ Симун-Петру ва маса тилмиз* Исадин гуьгъуьна аваз фена. А тилмиз* кьилин хахамдиз* чизвай ва гъавиляй ам Исадихъ галаз кьилин хахамдин* гъаятдиз гъахъна. ¹⁶ Петру къецелай варарихъ галамукъна. Са герендилай кьилин хахамдиз* таниш тилмиз* экъечІна, варар хуьзвай дишегълидихъ галаз рахана, Петруни галаз гъаятдиз гъахъна. ¹⁷ Инал варар ахъаяй гъа дишегълиди Петрудиз лагъана:

— Вунни А Касдин тилмизрикай* тушни?

Петруди «Ваъ» лагъана.

¹⁸ Мекъи тир, лукІарини нуькерри цІай хъувуна, цІун патав акъвазна чпиз чим акъудзавай. Абурун арада, вичиз чим акъудиз, Петруни акъвазнавай.

Кьилин хахамдин силис

¹⁹ Кьилин хахамди* Исадивай Адан тилмизрикай* ва Ада абуруз гайи чирвилерикай хабарар кьуна. ²⁰ Исади жаваб гана:

— Зун вири дуьньядихъ галаз гъамиша ачухдиз раханай. Чинеба лагъай гафар Захъ хъайиди туш. Вири чувудар* кІватІ хъанвай Аллагъдин КІвалени* синагугра* За Жуван

чирвилер гузвай. ²¹ Вуна Завай вучиз силис къазва? За лагъайдакай Заз яб гайибурувай хабар яхъ. За вуч лугъузвай-та, гъабуруз чида.

²² Исади и гафар лагъайла, Адан патав гвай нуькерри-кай сада Адан хъвехъ кутуна ягъна, Адаз лагъана:

— Къилин хахамдиз* гъакІ жаваб гудани?

²³ Исади жаваб гана:

— За чІуру вуч лагъанатІа, вуна Заз лагъ: За дуьз жаваб ганатІа, вуна зун вучиз ягъзава?

²⁴ КутІуннавай Иса Гъаннаса къилин хахам* Каяфадин патав ракъурна.

Петруди мад къил къакъудун

²⁵ Симун-Петру цІун патав вичиз чими ийиз акъвазнавай. Инал адаз абуру лагъана:

— Вунни Гъадан тилмизрикай* тушни?

Ада «Ваъ» лагъана.

²⁶ Къилин хахамрин* лукІарикай сада, Петруди туруналди яб галудайдан мукъвада, лагъана:

— Заз вун Гъадахъ галаз багъда акур хъиз я.

²⁷ Петруди мад Исадикай къил къакъудна, гъа и арада кІекре гъарайна.

Иса Пилатан вилик

²⁸ Экуьн яралай Иса Каяфадин патавай Римдин* наибдин дараматдиз тухвана. Чувудар* Песах* суварин суфрадихъ ацукъиз гъазур хъанвай, гъавиляй абуруз, чеб мурдар* тахъурай лугъуз, мажусияр* авай утагъдиз гъахъиз кІанзавачир.

²⁹ ГъакІ хъайила Пилат* вич абурун вилик экъечІна лагъана:

— И Касдик куьне вуч тахсир кутазва?

³⁰ — И Касди са чІуру кар авунвачиртІа, чна Ам ви патав гъидачир, — жаваб гана абуру.

³¹ — Ам хутахна Адан дуван куьне куь къанундалди ая, — лагъана Пилата*.

– Чаз са касни кьиникьиз акъуддай ихтияр авач, – лагъана чувудри*.

³²Исади виликамаз лагъайвал, Вич гьихьтин ажалдик рекьидатІа, гьам кьилиз акъатдайвал хъана. ³³Гъа чІавуз Пилата* мад дараматдиз гъахъна, эверна Исадивай хабар кьуна:

– Вун Чувудрин* Пачагъ яни?

³⁴– Им жува къатІанани, я тахъайтІа ваз масадбуру лагъанани? – жаваб гана Исади.

³⁵– Мегер зун чувуд* яни? – жаваб гана Пилата*. – Ви халкъди ва чІехи хахамри* Вун гъана Зи гъиле тунва. Вуна вуч авунва?

³⁶– Зи Пачагълугъ и дуьньяда авач, – жаваб гана Исади. – Зи Пачагълугъ и дуьньяда авайтІа, Зи къуллугъчийри, Зун чувудрин* гъиле тун тавун патал, женг чІугвадай. Амма гила Зи Пачагълугъ и дуьньядикай туш.

³⁷– АкІ хъайила Вун Пачагъ я ман? – лагъана Пилата*.

– Вуна Зун Пачагъ я лугъузва, – жаваб гана Исади. – Зун дидедиз хъунни, и дуьньядиз ракъурунни гъакъикъатдикай хабар гун патал я. Гъар вуж гъакъикъатдин пата аватІа, гъада Зи гафуниз яб гузва.

³⁸– Гъакъикъат вуч затІ я? – хабар кьуна Пилата*.

ИкІ суал гана, ам чувудрин* патав хъфена, лагъана:

– Заз адак са тахсирни кваз аквазвач. ³⁹Амма квехъ Песах* суварин юкъуз дустагъдай са кас ахъаюн тІалабдай адет ава. Квез кІандатІа, Чувудрин* Пачагъ ахъайдани?

⁴⁰Адаз жаваб яз вирида гъарайна:

– Ам ваъ, Барабба ахъая.

Барабба, лагъайтІа, къачагъ тир.

Иса кьиникьин къарар

19 ¹Гъа чІавуз Пилата* Иса къамчидив гатут лагъана эмир гана. ²Аскерри цацарин таж храна, ам Исадин кьилел эцигна, Адал икьи-яру аба алукуна. ³Абуру лугъуз хъана:

– Сагъ хъурай Чувудрин* Пачагъ!

ГьакІ лугьуз Адан хьуькъвериз лапІашар вегьиз ягьиз хьана.

⁴ Пилата*, мад экъечІна, чувудриз* лагьана:

— Адак са тахсирни кваз таквазвайвиляй за Ам куь вилик гьида.

⁵ Гьа чІавуз къакъвадин тажни яру аба алаз Иса атана. Пилатани* абуруз лагьана:

— Ингье, Им гьа Инсан я!

⁶ Ам акурвалди чІехи хахамрини* Аллагьдин КІва-лин* къуллугьчийри «Ам хашуниз ягь*, хашуниз ягь*!» лугьуз гьарайна.

— Ам къуна куьне жува хашуниз ягь*, заз Адак са тах-сирни кваз аквазвач, — лагьана Пилата*.

⁷ — Ада Вичиз Аллагьдин Хва* лугьузва, — жаваб гана чувудри*. — Чи Къанундалди* Ам кьин лазим я.

⁸ И гафар ван хьайи Пилатаз* амайдалайни кичІе хьана, ⁹ Ада, дараматдиз хтана, Исадивай хабар къуна:

— Вун гьинай я?

Исади жаваб ганач.

¹⁰ — Вуна заз жаваб гузвачни? — лагьана Пилата*. — Вун ахъа хьувунни, хашуниз ягьунни* зи гьиле авайди ваз чизвачни?

¹¹ — Ваз Цавари ихтияр ганачиртІа, вахъ а ихтияр жеда-чир, — жаваб гана Исади. — ГьакІ хьайила Зун ви гьиле тур касдин гунагъ мадни чІехи я.

¹² Инлай Пилат* Иса ахъайдай багьнадихъ къекъвез хьана. Амма чувудри* гьараярзавай:

— Вуна Ам ахъаяйтІа, вун Римдин* пачагьдин дуст туш. Ни вич пачагьдай къадай къасар ийизва, ам Рим-дин* пачагьдин душман я.

¹³ И гафар ван хьайи Пилата* Иса Къванцин Шегь-ре лугьудай майдандал акъудна. А чкадиз чувуд* чІа-лал Габбата лугьуда. Анал Пилат* дуванбегдин чкадал ацукьна. ¹⁴ Гьа вахт Песах* суварин вилик квай жуьмя югъ тир. Югъни атана частуниз мукьва жезвай. Пилата* чувудриз* лагьана:

– Им куь Пачагь я!

¹⁵ – Йикъ, Ам йикъ, хашуниз ягъ*! – гъарайна абуру.

– Куь Пачагь За хашуниз ягъна* кІанзавани квез? – лагъана Пилата*.

– Чахъ Рим* пачагьдилаь гъейри маса пачагь авач, – жаваб гана чІехи хахамри*.

¹⁶ Эхирни Пилата*, Иса хашуниз ягъун* патал, абурун гъиле туна. Аскерри Иса кьуна тухвана.

Иса хашуниз ягъун

¹⁷ Иса, Ам ягъдай хашни гваз Пелел, чувуд* чІалал – Галгут, лугъудай чкадал тухвана. ¹⁸ Гъанал Иса ва Адан къваларивай мад кьве кас хашуниз ягъна*. Иса юкъва авай. ¹⁹ Пилата* хашунал «Чувудрин* Пачагь Назарет-ви Иса» кхъенвай кьул эцигун эмирна. ²⁰ Иса хашуниз ягъай* чка шегъердин патав хъуниз килигна, а кхъинар гзаф чувудри* кІелнай. А кхъинарни чувуд*, латин ва грек чІаларалди авунвай.

²¹ – «Чувудрин* Пачагь» вучиз кхъенва? – лагъана чувудрин* чІехи хахамри* Пилатаз*. – «Ада „Зун Чувудрин* Пачагь я“ лугъузвай», гъам кхъинни ая.

²² – За кхъейди кхъена, – жаваб гана Пилата*.

²³ Иса хашуниз ягъай* аскерри Адан аба чпин арада пайна. Абур кьуд кас авай. Исадин яргъи перем са цвални алачиз парчадин сагъ кІусуникай авунвайди тир. ²⁴ Гъавиляй абуру перем къазун тавун къетІна ва, ам низ акъатдатІа чирун патал, чип вегъена. Гъа икІ аскерри Каламда* кхъенвай ихътин гафар кьилиз акъатдайвал авуна: «Абуру Зи пекер чпин арада пайна ва Зи перемдин паталай чип вегъена».

²⁵ Иса ягъай хашунин патав Адан диде, Адан дидевах, Клупан паб тир Майрам ва Маждалви Майрам акъвазнавай. ²⁶ Исади, диде ва Вичин рикІ алай тилмиз* акъвазнаваз акурла, Вичин дидедиз лагъана:

– Ам Ви Хва я, диде.

²⁷ Ахпа тилмиздиз* лагъана:

– Ам ви диде я!

Гья идалай кьбулухъ а тилмизди* Адан диде вичин кІвализ тухвана.

Исадин кьиникъ

²⁸ Исадиз вири куьтягъ хьанвайди чир хьана. Пак Каламда* кхьенвай гафар тамамдиз кьилиз акъатун патал, Ада лагъана:

– Заз яд кІанзава.

²⁹ Анал цуру чехирдай ацІанвай къаб алай. Аскерри мант цуру чехирда экъуьрна, ам иссуп лугъудай набататдин лашунал акъалжна, Исадин сивихъ тухвана. ³⁰ Цуру чехирдин дад акуна, Исади лагъана:

– Гила вири туькІвена!

Кьил хуруз аватай Ада чан гана.

³¹ Жутьмя тир. Гуьгъуьнин югъ киш югъ*, гьакІни чІехи суварин югъ тирвиляй чувудрин* гьакимриз хашуниз ягънавайбур* хашарал аламукъна кІанзавачир. Гьаниз килигна, абуру Пилатавай*, хашуниз ягънавайбурун* ажал фад алукуьн патал, абурун кІвачер ягъна хадай ва ахпа хашунилай ахлуддай ихтияр гун тІалабна. ³² Гья икІ аскерри атана эвел Исадин са патай хашуниз ягънавайдан*, ахпа муькуьдан зангар ягъна хана. ³³ Абур Исадин патав атайла, абуруз Адал чан аламачирди акуна, гьавиляй абуру Исадин зангар ханач. ³⁴ Амма абурун арадай са аскерди Исадин пакун* тІваларин арадиз жида сухна, анай гьасятда ивини яд авахъна. ³⁵ И кар вичин вилералди акур касди тестикъарна. Ада и гафар вири хьайивал лагъана, адаз вичи лугъузвайди гьакъикъат тирди чизва. Ада лугъунни куьне иман авун патал ийизвайди я. ³⁶ Инал Каламда* кхьенвай «Адан са кІарабни ханач» лагъай гафар кьилиз акъатна. ³⁷ Гья идакай Каламдин* маса чкадани лугъузва: «Чпи жида эцягъайдаз абур килигни ийида».

Иса кветІе кучудун

³⁸ Идалай кьулухъ Ариматейдай тир Юсуф* Исадин мейит хашунилай алудна хутахдай ихтияр къачуз Пилатан* патав атана. Юсуф* Исадин тилмиз* тир, амма ада, чувудрин* кьиле авайбурухъай кичІела, и кар чуьнуьхзавай. Пилата* адаз ихтияр гана. Гьа чІавуз Юсуфа* Исадин мейит хашунилай алудна, ам гваз хъфена. ³⁹ Юсуфан* патав Никъадимни атана. Ада виш гирванка¹ къван атирлу смирнадин* ва алоэдин векьерин мелгъемни гъана. Ам са мус ятІани Исадин патав йифиз атай гьа Никъадим тир. ⁴⁰ Абуру Исадин бедендал атирдинни къвезвай шаршав арушна. Къейибур чувудри* гьа и саягъда динжарда. ⁴¹ Ам хашуниз ягъай* чкада багъ, багъдавай кветІе цІийи сур авай. Ана икъван гагъда са мейитни эцигнавачир. ⁴² КъветІ патав хьуниз килигна абур киш югъ* алукъдалди Адан мейит динжариз агакьна.

Исадал чан хтун

20 ¹ Гьафтедин сад лагъай юкъуз¹¹, Маждалви Майрам йиф кумаз кветІел-сурал атана. Адаз кветІин сивел алай къван са патяхъ ярхарнаваз жагъана. ² Ада, чукурна фена, Симун-Петрудизни Исадин рикІ алай маса тилмиздиз* лагъана:

— Ребби* кветІяй акъудна тухванва, Ам гьиниз авунатІа чаз чидач.

³ Гьасятда Петруни муькуь тилмиз* кветІин патав фена. ⁴ Абуру къведани санал зверна, амма муькуь тилмизди* Петрудилай йигиндиз чукурзавай, гьакІ хъайила ам фад атана. ⁵ Ам кветІез гьахънач. Алгъана килигайла, адаз ана авай кафанар акуна. ⁶⁻⁷ Адан гуьгъуьнал алаз атай Симун-Петру кветІиз гьахъна. Адаз ана чкІанвай шаршавар ва Исадин къил кутІунай ягълух акуна. Ягълух

¹ 19:39 100 гирванка — 33 килограмм жезва.

¹¹ 20:1 Чувудри гьафтедин сад лагъай югъ гьяд яз гьисабзава.

шаршаврикай чараз кІватІна маса чкадал алай. ⁸Сифте агакбай кьвед лагьай тилмизни* кьветІез гьахьна, гьадазни и кар акуна ва ам агьана. ⁹Икьван чІавалди абур Исадал кьейидалай кьулухъ чан хкведа* лагьана Каламда* кхьенвай гафарин гьавурда акьазвачир. ¹⁰Ахпа тилмизар* кІвализ хьфена.

Майрамаз Иса акун

¹¹Майрам, лагьайтІа, кьветІин патав акьвазна шехъзавай. И арада ам алгьана кьветІиз килигайла, ¹²адаз ана виликдай Исадин мейит алай чкадал лацу пекер алаз ацукьнавай кьве малаик акуна, абурукай сад мейитдин кьил, муькуьдини кІвачер хьайи чкайрал ацукьнавай. ¹³Абуруни Майрамаз лагьана:

– Вун вучиз шехъзава, я дишегьли?

– Инай ни ятІани зи Ребби* тухванва, – жаваб гана ада, – Ам вутІнатІа, заз чизвач.

¹⁴ГьакІ лагьана ам кьулухъ элкьвейла, адаз кІвачел акьвазнавай са кас акуна, Ам Иса тир, амма икІ тирди Майрамаз чир хьаначир.

¹⁵– Вун вучиз шехъзава, я дишегьли? – лагьана Исади. – Вун нихъ кьекьвезва?

Ам багьманчи хьиз хьайи Майрама Исадиз лагьана:

– Агьа! Ам Вуна инай акьуднатІа, Ам вутІнатІа, заз лагь. За Ам кьахчуда.

¹⁶– Майрам! – лагьана Исади.

Майрама, Исадихъ элкьвена «Раббуни» (чувуд* чІалал «я муаллим») лагьана.

¹⁷– Вуна Зун кьамир, ахъая, Зун гьеле Зи Бубадин* патав хьфенвач, – лагьана Исади. – Вуна фена Зи стхайриз «Зун Зини куь Бубадин* патав, Зини куь Аллагьдин патав хьфизва» лагь.

¹⁸Маждалви Майрама фена тилмизриз* «Заз Ребби* акуна» лагьана, хабар гана. Ада Исади вичиз вуч лагьанатІа, абуруз ахъайна.

Тилмизриз Иса акун

¹⁹ Гьафтедин гьа сад лагьай йикъан няниз Исадин вири тилмизар* санал кІватІ хьанвай. Чувудрин* кьиле авайбурухъай кичІела абуру ракни акъалнавай. Рак кІеви тиртІани, Иса атана, абурун юкъвал акъвазна.

— Квез хийирар хьуй, — лагьана Ада.

²⁰ ИкІ лагьана, Ада абуруз Вичин гьилерални къвалал алай хирер къалурна. Ребби* акурла, тилмизриз* хвеша хьана. ²¹ Исади абуруз къвед лагьай сеферда лагьана:

— Квез хийирар хьуй! Зун Зи Бубади* куь патав гьикІ ракъурнаватІа, Зани куьн дуьнья тирвал ракъурзава.

²² ИкІ лагьана, Ада абуруз уф гана, лагьана:

— Пак Рувгь* къабула. ²³ Нин гунагьрилай куьне гьил къахчуртІа, гьадакай абур хкатда. Нин гунагьрилай гьил къахчун тавуртІа, гьадак абур кумукьда.

²⁴ Иса атайла, цІикъвед илчидикай* сад тир «Къветх-вер» лугьудай ТІума абурухъ галаз ина авачир. ²⁵ Муькуь тилмизри* адаз лагьана:

— Чаз Ребби* акуна.

Амма ТІумади лагьана:

— Заз Адан гьилерал михери авунвай хирер такуртІа, а хирера за тІуб тун тавуртІа ва Адан къвалаз за гьил тавуртІа, зун чІалахъ жедач.

²⁶ Са гьафтедилай Исадин тилмизар* мад гьа кІвале кІватІ хьхьана. Абурухъ ТІумани галай. Рак агалнавай. Иса атана абурун юкъваз гьахьна.

— Квез хийирар хьуй! — лагьана Ада.

²⁷ Ахпа ТІумадиз лагьана:

— Ви тІуб Зав гице, килиг Зи гьилериз; Ви гьил гице, Зи къвалаз гьил ая; шаклу жемир, иман ая.

²⁸ Адаз жаваб яз ТІумади лагьана:

— Зи Ребби*! Зи Аллагь!

²⁹ Исади адаз лагьана:

— Вуна Зун акурла иман авуна. Такуна иман ийидай-бур бахтаварар я!

³⁰ И ктабда кхьенвай аламатрилай гъейри Исади Вичин тилмизрин* вилик мадни гзаф аламатар къалурна. ³¹ За и ктаб, Иса Аллагъдин Хва* ва Месигъ* тирдахъ куъне иман авун патал, кхьенвайди я. И кардихъ иман авуни квез эбеди уьмуьр* гуда.

Ирид тилмизни Иса

21 ¹ Хъайи крарилай къулухъ Тибердин гъуьлуьн патав Иса мад Вичин тилмизрин* вилик акъатна. Амни икI хъайи кар я: ² Симун-Петру, «Къветхвер» тIвар алай ТIума, Галилейдин* Кана шегъердай тир Натанаил, Зебедеян къве хва ва мад къве тилмиз* вири санал алай. ³ Симун-Петруди абуруз лагъана:

— Зун балугъар къаз физва.

Абуру адаз «Чунни вахъ галаз къведа» лагъана. Фена абур луйткведиз акъахна, амма а йифиз абуруз затIни гъатнач. ⁴ Пакама* хъайила, гъуьлуьн къерехдал Иса акъвазнавай; амма тилмизриз* Иса чир хъанач.

⁵ — Гадаяр! — лагъана Исади. — Квев недай затI гвани? Абуру Адаз «Ваъ» лагъана жаваб гана.

⁶ — Чил луйткведилай эрчIи патаз вегъ, гъанай квез балугъар гъатда, — лагъана Исади.

Абуру чил вегъена, амма абурувай ам акъудиз хъанач, вучиз лагъайтIа чилина балугъар гзаф гъатнавай. ⁷ Гъа чIавуз Исадин рикI алай тилмизди* Петрудиз лагъана:

— Ам Ребби* я.

Балугъар къадайла, Петру къецIил тир. Ам Ребби* я лагъай гафар ван хъайила, ада вичин винелай алукидай пекер алукина, циз хкадарна, къерехдихъ сирнавна. ⁸ Муькуь тилмизар* луйткведа аваз къерехдиз хтана, ацIай чилни абуру луйткведихъ галкиурна чIугуна. Абуру балугъар къазвай чка къерехдивай яргъа авачир, авайди виш юкI¹ тир. ⁹ Луйткведай эвичIайла, абуруз цIай акуна, адал балугъар вегъенвай, патавни фу гвай.

¹ 21:8 Виш юкI виш метр къван жезва.

¹⁰ – Куьне гила кьунвай балугърикайни са тІимил балугъар гъваш, – лагъана Исади.

¹¹ Симун-Петруди, луеткведиз акъахна, анай зурба балугъар авай чил акъудна чилел вегъена. Чилина вишни яхцІурни цІипуд балугъ авайтІани, ам пад хъанвачир.

¹² Исади абуруз лагъана:

– Ша, ацукъна неъ.

Ам Ребби* тирди чир хъайи тилмизрикай* садавайни рикІна «Вун вуж я?» лагъана хабар къаз хъанач. ¹³ Исади, атана, фу къачуна, абуруз пайна, гъакІ балугъни къачуна пайна. ¹⁴ Гъа икІ Иса къена чан хтайдалай* къулухъ Вичин тилмизрин* патав пуд лагъай сеферда атанвай.

Иса ва Петру

¹⁵ Исадини тилмизри* фу тІуьна куьтягъайла, Исади Симун-Петрудиз лагъана:

– Ягьядин* Хва Симун, ваз Зун амай виридалайни гзаф кІандани?

– Эхъ, Ребби*! – жаваб гана Петруди. – Заз Вун кІандайди Ваз чизва.

– Зи кІелер хуьх, – лагъана Исади.

¹⁶ Маса гъилера Исади мад лагъана:

– Ягьядин* хва Симун, ваз Зун кІандани?

– Эхъ, Ребби*! – жаваб гана Петруди. – Заз Вун кІандайди Ваз чизва.

– Зи хипер хуьх, – лагъана Исади.

¹⁷ Исади пуд лагъай сеферда лагъана:

– Ягьядин* хва Симун, ваз Зун кІандани?

Ада пуд лагъай сеферда «Ваз Зун кІандани?» лагъана хабар къазва лугъуз, Петрудин кефияр хана.

– Я Ребби*! – лагъана ада. – Ваз вири чизва. Заз Вун кІандайди Ваз чизва.

– Зи хипер хуьх, – лагъана Исади. – ¹⁸ За ваз лап рикІивай лугъузва: Вун жегъил тирла, жуван юкъва цІул туна, кІандай чкадиз фидай. Амма вун къуьзуб хъайила,

ви юкьва чІул масада кутІунда ва вуна куьмек кІанз гьилер яргьи авурла, вун ваз такІан чкадиз тухуда.

¹⁹ И гафар лугьудайла, Адан фикирда Петруди Алагьдин баркаллувал гьикІ къалурдатІа, яни Петрудин ажал гьихьтинди жедатІа авай. И гафарилай гуьгьуьниз Исади Петрудиз лагьана:

— Зи гуьгьуьнаваз ша.

Иса ва Адан рикІ алай тилмиз

²⁰ Петру элкьвена килигайла, адаз чпин гуьгьуьна аваз Исадин рикІ алай тилмиз* къвезвайди акуна. Ам, Исади эхиримжи сеферда тилмизрихь* галаз нянин фу ийидайла, Исадив агатна «Я Ребби*! Ваз хаинвал ийидайди вуж хьурай» лагьана хабар кьур гьа тилмиз* тир.

²¹ Петрудиз ам акурла, ада Исадиз лагьана:

— Я Ребби*! Бес и тилмиз* гьикІ хьурай?

²² — Ваз адакай вуч ава? — лагьана Исади. — Белки, Заз ам, Зун элкьвена хкведалди, амуькьна кІанзава жеди. Вун Зи гуьгьуьна аваз ша!

²³ И гафар ван хьайила, вирибуруз и тилмиз* са чІавуз-ни рекьин тийидайди хьиз хьанай. Гьа икІ а гафар тилмизрин* сивера гьатна. Амма Исади а тилмиз* рекьидач лагьайди тушир. Ада анжах лагьанай: «Ваз адакай вуч ава? Белки, Заз ам, Зун элкьвена хкведалди, амуькьна кІанзава жеди».

²⁴ И вири вакъиайрин шагьид хьайи гьа тилмизди* и ктаб кхьена. Вири крар гьада кхьенвайвал хьайиди чаз чизва. ²⁵ Исади мадни гзаф крар авуна: абурукай вирибурукай кхьейтІа, за фикирзавайвал, а ктабар вири дуьньяда гьакьдачир.